CULTURA POPORULUI

Primredactor: CONST. CEHAN-RACOVIȚĂ | REDACȚIA Str. Nicolae Iorga 6 TELEFON 10/70 | Cluj, Duminecă 30 Ianuarie 1927 | ADMINISTR. Str. Nicolae Iorga 6 TELEFON 10/70 | ANUL VII. No. 183. Apare în fiecare Duminecă

O PRESĂ A SATELOR

Pe șes, în văi, pe dealuri, prin munți sunt presurate pe pământul străbun satele cu plugarii români. În aceste cuiburi seculare s'au statornicit puternic sufletul, credința și viața neamului nostru. Fără aceste cuiburi scăldate în soare și neclintite de toate urgiile omenești, demult n'am mai fi fost. Istoria doar ne-ar fi pomenit numele.

Aici, brazda și altarul bisericuței și dangătul aramei patriarhale și crucea săracă de pe mormânt și tăria în Dumnezeu a țăranului care socotea ca pământul, apa și cerul țării sale sunt una cu ființa lui, au făcut minuni. Minuni veleaturi de-a rândul, când furtuna era îngrozitoare, când focul mistuia căminurile scumpe, când sabia omora până și pruncii iar codrii erau frații și partașii tuturor durerilor.

Un pământ frământat cu sânge, stropit cu lacrimi, pe care se ridica, în zilele de liniște, holda ca o împărtășanie către Atotputernicul, migălită și trudită de plugari, scăldată în văpaia răsăritului și apusului de soare și în cicoarea ochilor acelora cari se închinau pe glie, își odihneau trupurile pe ea și doina le o duceau tot mai sus, ciocârliile.

În satele noastre s'au păstrat toate comorile sufletești ale neamului nostru și din ele au eșit ca și iarba câmpului primăvara, toată vitejia, sănătatea și neclintirea păstrătoare de tot ce am moștenit din străbuni în străbuni.

Fiecare sat o cetățue, fiecare braț al plugarului o pavăză.

Mănăstirile și bisericuțile de lemn sau cu piata veche, ne pot spune atâtea povești mișcătoare.

Și de s'ar deschide lespezile înflorite și s'ar da într'o parte țărâna mormintelor anonime, ar perinda înaintea ochilor noștri: trecutul alcătuit din voevozi, din boeri pământeni și din țărani viteji cari otova au știut să moară pentru moșie și între ei, cei de la sate și târguri, erau aceiaș trăsătură de unire, cinstită, plină de sacrificii și de înțelegere sufletească.

Dovadă ne sunt altarele ridicate de boeri; viața lor aproape de aceia a plugarilor; leagănul și mormântul lângă livada și păretele ctitoriei bisericești. Un frate luminat în buchile vremii, ajuta cu sfatul și fapta pe fratele cu mâinele bătătorite de coarnele plugului și cu pieptul înăsprit de toate viscolele vieții. Din această frățietate și înțelegere deplină au răsărit mereu epopeele noastre trăitoare cât lumea, și generațiile mai înaintate și apropiate de înfăptuirile sociale ale Apusului, generația cu purtătorul de suflet și aspirațiuni integrale ale neamului românesc, purtătorul care era nemuritorul Mihail Cogălniceanu,

Din învățătura acestor vremuri, din sinceritatea lor, vrem o punte mai departe pentru statornicia viitorului.

Credințile și privirile ni se îndreaptă mereu către sate. Nu se poate afirma că nu este o dragoste și un interes frățesc de la orașe pornit către cuiburile patriarhale. Este în multă măsură din partea cărturarilor adevărați de la orașe, dar nu așa cum trebuie din partea celor cari guvernează. Și aceștia au pâinea și cuțitul. Ei sunt în cele mai multe ori nesinceri. Interese de partide politice îi macină între ei. După război curentele sociale se bat cap în cap. Ele au venit ca vântul din alte țări și peste capul neamului nostru. Pleava se ridică împotriva grâului. Partide cu pretenții de guvernare, sunt cât nu trebuie. Mediocritatea se luptă cu valorile reale, minciuna cu adevărul și hoția cu cinstea. Mediocritatea în vremurile acestea de așezări sociale ce nu și-au găsit încă făgașul adevărat, eșă ca parazitul în frunte. Neomenia dă la o parte bunul simț și omenia, iar isprava cea rea se plimbă ca o cucoană hrapăreță în toate înfățișările cele mai bune și le zădărnicește. Omul cinstit se dă la o parte ca să nu'l stropească noroiul automobilului cu parvenitul samsar, politician și coada de topor a dușmanilor noștri. Omul cu carte și învățatul își împarte sărăcia cu familia lui neîndreptățită în căsuța'i unde nu e tihnă, unde copiii nu au ce îmbrăca. Tot așa și cu funcționarul corect și cu meseriașul împovărat de muncă. Oamenii de treabă stau la o parte desgustați și înfiorați de răul care ne așteaptă iar îndrăzneții și șarlatanii politici iau parte la ospățul tuturor bunătților vieții pe socoteala celor mulți și umili. Demagogia politică a partidelor e coliva națională care se împarte tuturora acelora cari nu sunt pregătiți nici pentru viața civică, nici pentru votul universal, nici pentru alte principii universale, topice. Parlamentul țării o asociație în cea mai mare parte cu cele mai multe secături. Și țara plătește mult pe acest divan, unde trivialitatea se răsfață iar legile sunt înfăptuite ca vai de capul lor.

Neghina politică vrea parcă să intre în toate conștiințile cinstite. E o molimă căreia ar trebui să i se pue cruce. Dar cine să se împotrivească? Șefii noștri de partide politice și de guvernământ vor să-și fure căciula unul de la altul. Ambițiunile le sunt mai presus de cât binele obștesc. Nu vor să se înfrățească între ei. Și luptele sunt în detrimentul poporului. Omul providențial nu se arată. Cugetul cel bun românesc îl așteaptă. Să vie, să l vedem, să'l binecuvântăm. Un alt Mihalache Cogălniceanu. Să îndrepte calea relelor. Poporul e cuminte și bun, dar domnii sunt vameși și răi. Și alături de domnii politici cei răi mai avem și o presă a lor limbută și gura mahalalei. Această presă cu spirit rău, cu ocară, se îndreaptă spre sate. Și aici e grija oamenilor cu dragoste de țară. Dar afară de această presă de partide mai este una și mai dăunătoare. E presa uneori blândă ca oaea, alte ori lingușitoare, de cele mai multe ori apărătoarea durerilor și revendicaritor claselor neîndreptățite, presa așa zisă **democrată** *la înfățișare, dar care în adânc ni e cea mai distrugătoare. E cariul care vrea să roadă pe nenesimțite sufletul țăranilor și al breslașilor noștri cinstiți. Presa scrisă meștesugit cu anumite năzuințe neprietene, susținută cu banu cămătarilor și cei mai dureros cu argintul cozilor noastre de topor, băștinași, cari sunt în tovărășia tuturor trusturilor, paravane naționale la toate întreprinderile mari economice: bănci fabrici și la nimicirea codrilor noștri, cari zi cu zi îi blastămă.*

E o năzuință de distrugere bine susținută și strategic concepută pentru izbândă nu numai prin presa ziaristică, dar și prin literatura lor așa zisă modernistă, umanitaristă, unde se stâlcește limba noastră, unde se aduce una păsărească, unde se scoate la lumină toate așa zise talentele cari nu au un act de naștere creștin. Tot așa în teatru, pictură, muzică și artă.

Și în fața acestei bătălii sociale, — cea mai grea din toate câte le-a avut neamul românesc, — trebue să ne dezmeticim. Să ne punem la muncă serioasă. Să încetăm cu frazeologia patriotică și să opunem fapte împotriva ztdului economic nebăștinaș, cbre ne strânge și ne sufocă. Să romanizăm orașele, să ridicăm o clasă a noastră burgheză, să ne formăm cadrele noastre de meseriași, comerțul și industria națională și mai presus de toate să ne îndreptăm privirea și toată nădejdea înspre satele românești. Lumina cărții să o trimitem la sate, este cea dintâi condițiune. Boala politicii deșanțate să nu contamineze cuiburile patriarhale și conservatoare de tot ce este românesc. Pentru aceasta se cere să avem școli, cât mai multe școli și să formăm o **presă a satelor.** *În prezent avem o presă a orașelor. Cu desăvârșire viața satelor sub toate înfățișările ei sunt lăsate la o parte de către codianul românesc, în el găsim tot ce vrem, numai oglinda cinstită a satelor, nu. „Cultura Poporului" vrea să ajungă la acest fapt. Deocamdată ne înfiripăm. Și începutul nostru deși e greu dar e plin de nădejdi. Vrem să se împlinească și minunea aceasta și apoi să închidem ochii liniștiți în mormânt. Nu vrem să afirmăm și niciodată, că ar fi meritul nostru, ci acelor cari ne înțeleg și ne sprijină. Și sprijinul a început să se arate. Nu colaborarea numai ai acelora dela orașe, ci mai mult ai acelora dela sate. Acei cari trăesc împreună cu țăranii, aceia cunosc mai bine rănele carei dor și știu să spue undei dor și care ar fi îndreptarea. Cei chemați, cei dintâi, sunt învățătorii. Ei au și început să și scrie la această foae, mai rămân preoții și ceilalți cărturari ai satelor. Chiar și plugarii cu știință de carte, așa cum știu să scrie și cum le spune inima sunt chemați să'și spue păsurile. Slova lor ar fi de tot luminătoare pentru multe rele de îndreptat*

Și alături cu scrisul vine și altă faptă susținerea tiparului creștinesc și cinstit, vine obolul rupt dela gură și dat pentru împuternicirea acestei foi. Tiparul care nu ni este prieten de aceea e așa de puternic și se revarsă ca o apă mare, pentrucă e susținut cu bani străini ai băncilor, ai întreprinderilor, ai celor îmbogățiți de pe munca românului.

Noi suntem săraci, nu ne rămâne decât să înțelegem că trebue cu puterile noastre să sprijinim **p.esa satelor,** *și să adunăm banul unul dela altul, să îndemnăm pe fiecare să citească foaea românească și că picătură cu picătură formează fluviul mare.*

Indreptarea vremurilor de acum nu stă decât să facem o puternică trăsătură de unire între satele și orașele noastre, așa precum cei înaintea noastră cari dorm în morminte, trăiau alături sufletește de cei îmbrăcați în sumane, pârliți de soare la față dar senini în inimile lor!

Const. Cehan-Racoviță

SE DUC...

Se duc jocurile și cântecile noastre bătrânești! Se duce portul nostru național. Treptat, locul lor e luat de o spoială venită din afară, spre pieirea lor și rușinea noastră.

„Bărbații aveau cămăși albe și strânse'n cute împrejurul mijlocului cu brâne roșii sau verzi. Marginile cămășilor erau împodobite cu flori meșteșugite negre sau roșii. Femeile purtau vălnicele lipite de mijlocul lor subțire, iar poalele iilor albe ca zăpada, ajungeau la glesne" (Bucura Dumbravă).

Așa era românul și când sub umbrarul verde, la sunetul viorilor, se înșiera la joc, picioarele lui subțiri și agere, încălțate în opinci ușoare, frământau pământul în tropotul săltareț al brâuiui. Frumoase sunt jocurile noastre românești! Ce se poate măsura cu hora legănată, cu sârba noastră zdruncinată, cu rustemul repezit și cu tradiționala bătută?

Nimic, nimic, din toate valsurile, polcile și dansurile așa zise „moderne", care, vedem însă cu jale, le iau locul. Păcatul balurilor și seratelor a pătruns până la cele mai îndepărtate sate unde vedem tinerele vlăstare, poporul de mâine, frângându-se și schimonosându-se în așa zisele jocuri de lume.

Cât despre cântecile noastre bătrânești, nu se mai aud. Abia vreun moșneag mai știe „Miorița", iar „Doina", cântul de jale, de bine și de rău al românului, rar se mai aude. Azi au mai multă valoare, romanțele, cupletele murdare și toate scârnăviile eșite din gura lăutarilor, modernizați și ei.

S'a dus vremea când un „Barbu Lăutarul" cu taraful lui, cânta de foc în zile de sărbătoare, la mesele boerești, cântece nevinovate de dragoste, ce scoteau oftări adânci din pieptul vreunui cuconaș sau cuconiță. S'a dus Barbu Lăutarul cu toți de seama lui, dar s'au dus și cântecile noastre, după cum însuși ne spune;

„Eu mă duc mă prăpădesc.
Ca și-un cântec bătrânesc"!

Dar nu numai atât. Până și portul nostru care-a dăinuit de peste 20 de veacuri, ce îl avem ca moștenire dela moșii noștri Daci, se duce. Nu se mai văd cămășile albe colilie, împodobite cu șabace, râuri și fel de fel de fiori; nu mai vezi vesta și itarii împodobiți cu găitane. Locul lor, ai abalei și șaiului, al borangicului, subțire și mătăsos, l-au luat ștofe pestrițe, netrainice și scumpe. Unde ne sunt iile? Unde ne sunt podoabele cu care ne putem mândri? Zac pe fundul lăzilor și doar la zile mari vezi ici, colo, câte o arătare albă printre hainele pestrițe, întocmai ca un porumbel între ciori.

Crudă ironie!... „Țăranul surtucar". E greu, dar drept adevărul! Zestrea noastră, că nu putem numi altfel decât așa această comoară lăsată nouă din neam în neam, din moși strămoși, merge spre pieire.

*

Nu suntem noi oare datori să păstrăm odoarele sfinte? Nu ne vor blestema cei duși în lumea dreptilor că le-am înstrăiuat? Dece tăcem atunci când vedem copleșindu-ne din ce în ce mai mult acest rău pe care noi nu l-am chemat, dar care s'a înfipt în viața noastră curată de țară, întocmai ca scaiul în lâna oilor? Dece răbdăm așa rușine și nu căutăm să stăvilim răul atât cât mai e vreme? La muncă dar, voi cari mai aveți un pic de dragoste pentru ce e românesc.

Noi, dascălii mai ales, îndrumători poporului de azi și făuritori poporului de mâine, să ardem rana cât nu e prea târziu, să luptăm pe toate căile pentru a reînvia și a sădi în inima românului respectul și dragostea de sfintele noastre odoare: jocul, cântul și portul românesc.

M. Bouleanu-Ghimpe
învățător.

Porniți printre plugari!

Trec zilele una câte una...

Un an vine și altul trece; oameni mor și oameni se nasc. Vremurile se schimbă mereu, schimbând cu ele condițiile sociale, condițiile vieții. Ce-a fost eri, astăzi numai este; și ce este astăzi, mâine nu va mai fi.

Dintre toate prefacerile însă, una se ridică mai izbitoare, animată de bietul „ins" ca umbra ba chiar mai mult decât atâta: este problema existenții.

„Cum trăim astăzi?" „Cum și cu ce vom trăi mâine?"

Această problemă este la ordinea zilei.

Vedem cum toate se trec; vedem cum toate se schimbă; vedem în sfârșit, că se schimbă și felul vieții noastre și că greutăți — din ce în ce mai mari — ne apasă. Și totuși, stăm în nepăsare; o nepăsare care face să ne distrugă plantele, animalele și chiar popoarele — adesea...

Dar nepăsarea noastră condamnabilă care planează asupra noastră ca un duh necurat, ne duce sigur la peire. Din prostia noastră, dintr'o nepăsare vinovată, facem ca viața să ni se pară un canon. Viața care ni s'a dat ca s'o trăim, s'o înnunăm cu fapte frumoase, am ajuns s'o blestemăm, s'o condamnăm... Aceasta constitue mai mult decât o impietate.

Cărările ei sunt multe. Și ca orice cărări naturale sunt: frumoase și urîte, ușoare și grele, mari și mici. Ca un paznic puternic stă destinul la fie care încrucișare de cărare. Oamenii sunt împărțiți de el: unii pe drumul cel bun iar alții pe drumul cel rău. Ținând seamă de această împărțire și având în vedere felul nostru de existență, noi plugarii — cei mai mulți — suntem cei din categoria a doua.

Drumul pe care am apucat este foarte spinos, foarte urît, dar duce sigur la acelaș punct: unde duce și celalalt, acest drum însă, îl putem face și noi frumos.

După cum cea mai murdară stradă se poate transforma într'un minunat bulevard, tot astfel calea vieții noastre se poate transforma într'o cale de plăcere. Și pentru aceasta ne trebue trei lucruri — pe care azi nu le-avem — și anume: *Unire, sinceritate și muncă.* Că și astăzi muncim, este adevărat, dar este tot pe atât de adevărat că munca noastră nu este care ar trebui să fie. Să muncește mult și fără spor; efectele sunt vrednice de plâns și roadele asemenea.

De sinceri, suntem sinceri, dar asta nu ne împiedecă să mințim pe aproapele. Iar cât privește de unire, de ajutorare reciprocă, există numai cu numele; exceptând pe cei „interesați".

Da! Trăim desbinați, adesea ne punem piedici unul-altuia, ba încă ne săpăm groapa singuri — căci „cine sapă groapa altuia, cade singur întransa". Privim nepăsători în jurul nostru, vedem că e greu și greutăți mari ne apasă, totuș, stăm în amorțire. Ni se tae creanga de sub picioare și o privim și tăcem. Suntem amăgiți zi de zi și înșelați de unele tipuri „interesate"; ne mulțumim să murmurăm în surdină. Cunoaștem greutățile de unde vin, cunoaștem și mijloacele de scăpare, totuș ne complacem așa.

Până când oare?

Până când, frați plugari, vom privi nepăsători la samsarii ce ne cumpără pâinea, strânsă cu atâta trudă, pe prețuri de nimic? Au nu ni'i de ajuns? N'a sosit oare ceasul ca fiecare să-și dispue de munca și de pâinea sa? s'o vândă cum și când trebue, cu cât vrea, ca să poată face față atâtor și atâtor trebuințe? Până când vom mai merge așa?

Incotro mergem noi?...

N'a sosit oare momentul ca să ne unim toți?, să punem mâna dela mână, umăr dela umăr, ca să ne curățim drumul vieții și să-l transformăm într'un frumos bulevard? Nu e oare timpul să înțelegem că numai într'o unire pe rînză stă scăparea, ușurarea traiului? Nu suntem încă, încredințați despre puterea și efectul unirei?

Cucernici părinți, dlor învățători și dlor agronomi! Suntem la răspântia unui drum nou. Avem nevoe de exemple vii! Îmbrăcați haina apostolului și porniți printre plugarii noștri. Suntem înșelați. Munca noastră, pâinea strânsă cu atâta trudă ne este furată. Siliți de greutățile vieții o vindem pe prețuri de nimic — e ca și degeaba; o pomană forțată...

Scăparea nu'i la voi. Orice obstacol va fi sdrobit de tenacitatea voastră. Porniți printre plugari și-i învățați cum să, și întrebuințeze truda lor amară. Arătați-le foloasele întovărășirilor, cari îi vor scăpa și de cămătari, și de toate celelalte greutăți ale vieții.

P. Dumitriu-Cojocaru

Prin Basarabia economică

In ultimii ani în orașul și județul Bălți a luat o mare desvoltare industria oleaginoaselor. Aci există peste 80 de fabrici moderne de ulei de floarea soarelui.

Produsele acestei industrii: ulei, turte etc., sunt exportate în cantități foarte mari pe toate piețele europene, mai ales în Germania și Polonia. Reprezentantul trustului de uleiuri din Germania, d. Paenson, a sosit în localitate, închiriind principalele fabrici de uleiuri de aci. D-sa a organizat la Bălți un laborator model, invitând din Gamburg pe doctorul în industrie Anin și pe inginer Simonof, specialiști în fabricația uleurilor vegetale, cari au introdus multe inovații la fabricele din localitate, îmbunătățind mult calitativ astfel producția uleiurilor.

Toate fabricele din oraș și județ lucrează sub supravegherea acestor specialiști.

Dl Paenson a construit mari depozite în centrele: Bălți, Drochia, Mărculești, Soroca, Florești, Lipcani, Căprești, Vărtugeni și altele din nordul Basarabiei, unde se seamănă materia primă, floarea soarelui. Toate fabricele de ulei din această regiune sunt în prezent în plină funcțiune și zilnic pe căile ferate nord-basarabene se exportează în Germania și alte țări din Europa mii de vagoane cu produsele oleaginoase.

Prețurile la aceste produse pe piața bălțeană variază astfel: semințe de floarea soarelui lei 107 pudul (16 kg.), turte de floarea soarelui lei 70—75 pudul, ulei de floarea soarelui lei 29 kilogram, semințe de cânepă lei 65—70 pudul, turte de cânepă lei 40—45 pudul, ulei de cânepă lei 18—19 pudul, în lei 12 kilogramul, semințe de dovleac lei 100 pudul, semințe de rapiță sălbatică lei 35—40 pudul, floarea soarelui albă măruntă lei 68—70 pudul, floarea soarelui albă mașcată lei 110 pudul.

Pentru intensificarea exportului produselor oleaginoase în Germania, d. Paenson a intervenit să se pună la dispoziția C. F. R. un număr de vagoane germane.

Chestiunea navigației pe Marea Neagră

Lumea comercială sud-basarabeană este mult preocupată în prezent de chestiunea reînoirei navigației pe Marea Neagră și limanul Nistrului și de stabilirea legăturilor de transport între Cetatea-Albă și porturile noastre dunărene: Sulina, Galați și Brăila. Chestiunea aceasta deasemenea a fost discutată și se discută în prezent și de Camera de Comerț din Cetatea-Albă.

Lipsa cronică de vagoane, tariful de transport c. f. r. urcat și o serie de alte condițiuni neprielnice a făcut ca comerțul de cereale etc. al Cetății-Albe, care exporta mai înainte imense cantități de cereale și alte mărfuri, să decadă complect și orașul moare economicește văzând cu ochii.

Singurul mijloc de al reînvia — după părerea oamenilor de aci — este deschiderea navigației pe mare, cel mai lesnicios și efectiv tranzit pentru produsele agricole ale regiunei bogate cetatea-albene.

Această însemnată problemă și-a luat sarcina de a o rezolva Camera de Comerț din Cetatea-Albă, care a făcut câteva intervenții în această privință la cei în drept. Cu aceste intervenții a fost însărcinat membrul camerei d. deputat Gutnic, care, îndeplinindu-se dela București, a făcut camerei comunicare privitor la rezultatul contactului ce a luat d-sa cu diferite societăți de transport, posesoare flotilelor de cabotaj. Dintre aceste societăți, cele mai bune și solide condițiuni au fost oferite de „Societatea Română dunăreană de transport", al cărui director general e d. I. Filipidi. Dl Gutnic a prezentat memoriul său asupra deschiderei navigației între Cetatea-Albă și porturile dunărene.

D. Filipidi a comunicat că societatec „S. de N. R. D." dispune de o flotilă cu numeroase vase pentru transportul nu numai a mărfurilor, ci și a pasagerilor. Acest trafic reprezintă o înlesnire mare din punct de vedere a eftinătății și comodității. Călătoria dela Cetatea-Albă până la Galați se face în decursul unei nopți în condițiuni din cele mai bune pe când, pe calea ferată trebue vre'o două zile și cu un preț de două ori. D. Gutnic a declarat că societatea de navigație de mai jos nu se va opri în fața unor cheltueli ori decât de mari, și va fi chiar pentru a construirea în portul basarabean Bugaz a unui debarcader și depozitelor mari pentru cereale și alte mărfuri. Pe lângă însemnătatea economică, viitorul port Bugaz va avea și o importanță politică, devenind astfel un al doilea după Constanța, port de mare al României.

In curând, la București va fi convocată o consfătuire la Ministerul industriei și comerț, unde se va discuta în mod amănunțit și definitiv chestiunea deschiderei navigației între Cetatea-Albă și porturile dunărene.

La această consfătuire vor lua parte reprezentanții Camerei de comerț din Cetatea-Albă, reprezentanții orașului și județului, precum senatorii și deputații județului.

Camera agricolă din Cetatea-Albă, luând în vedere însemnătatea mare ce va avea navigația pe mare între Cetatea-Albă, pentru propășirea economică și agricolă a județului, a comunicat Camerei de comerț din Cetatea-Albă că este ca să să dea cel mai mare concurs al său în această privință, punând la dispoziția Camerei de comerț mijloace materiale spre o mai grabnică rezolvire a chestiunei.

C. Ursuleac.

Casele Naționale la sate

Cu prilejul reformei agrare în toate satele s'au împărțit loturi și pentru „Casa Națională". La început oamenii și mai ales ardelenii noștri stăteau uimiți, cu gura căscată, că oare ce-o mai fi și asta. N'aveau idee ce însemnează Casă Națională. Cu timpul însă, după ce au început a întreba de preot și învățător, s'au deșteptat și-au înțeles.

In multe comune s'au clădit astfel de case, care sunt o mândrie pentru săteni.

Săteanul nostru este destul de darnic, numai întâiu se uită că pe ce dă. Banul său scos din șerpar vrea să știe pe ce scop se cheltuește. Pe toate fleacurile el nu pune nici un preț. Insă când vede un scop frumos, practic, dă din toată inima.

N'am decât să redau cazul din comuna *Archiud* (Mureș) pentru a arăta icoana sufletului țăranului nostru.

Notez că în astfel de cazuri trebuesc inițiatori, cari să le vorbească țăranilor la suflet și să le arate folosul practic până în cele mai mici amănunte.

Și în comuna menționată s'a dat lot de casă pentru Casa Națională. Dar s'a dat de vreo trei ani. Nimeni însă nu s'a gândit să zidească pe el. A trebuit să vină cineva care să înceapă acțiunea, și aceia a fost vrednicul notar Ion G. Cadar. Intre timp s'a schimbat situația. Lotul destinat a fost schimbat cu altul pe care era, o șură mare domnească, de două părți cu coșețe pentru porumb. La inițiativa și directivele dlui Cadar au început sătenii munca. Au transformat cu totul șura într'o frumoasă Casă Națională. Au o sală mare de joc, o sală pentru bibliotecă și una pentru primaria comunală. Ți-e mai mare dragul să privești această casă mare și încăpătoare în care se veselește tineretul după șase zile de muncă grea.

Acești vrednici țărani n'au șovăit o clipă pentru a oferi banii lor câștigat atât de cu neajz, spre a avea o Casă Națională frumoasă în mijlocul comunei, pe care loc, când va o gâscă, ori o găină nu putea trece fără să nu fi fost prinsă și dusă „la curte".

Astăzi se veselesc tineri și bătrâni pe un loc unde nici cuget nu puteau avea — demult, de mult, înainte de 1914 — că va fi ai lor... și încă loc de veselie, de cultură și de sfaturi.

— M'ar fi spânzurat mintenaș să fi zis către domnu Hajtai, înainte de bătaie, că șura asta va fi a noastră pentru Casă Națională, și grădinele din jur a oamenilor — îmi zise un bătrân din sat — dar nu le-o ajutat Dumnezeu, că prea rău s'au purta cu noi...

Atât meritele sătenilor, cât și ale dlui notar, vrednic de toată lauda, sunt demne de a fi trimbițate în largul țării noastre, pentru a se deștepta ce-i ce lâncezesc. Și în deosebi ar trebui să audă *dnii învățători și preoți* (și în comuna Archiud a fost și este învățător și preot!) mai chemați decât notarii la astfel de fapte, și pe lângă ridicarea unor astfel de case încăpătoare, să-și pună truda, pentru a răspândi lumina trebuitoare din aceste edificii, ținând în fiecare Duminecă câte o conferință două, spre a combate relele și patimile de care este cuprins țăranul.

Eu cred, Casele Naționale nu sunt făcute numai pentru a ne veseli în ele, ci și pentru a ne îmbogăți mintea cu sfaturile dascălilor, cărora ar trebui chiar impus a face aceasta.

Simion Rusu-Cimpian

In slujba culturii

Printre atâtea frământări deşarte, printre atâtea svârcoliri sterpe, tinerimea universitară gorjană, găseşte cu cale să fie de folos poporului, tocmai atunci când se simte mai mare nevoie.

Toată energia şi forţa creatoare a românismului, zace acum în poporul dela sate. Dacă întreaga noastră gospodărie socială şi naţională nu propăşeşte, e că s'a neglijat întotdeauna de a ridica ţărănimea, la un nivel cultural serios. Studenţi gorjeni, conştienţi de viitorul unui neam, s'au angajat să poarte pe umeri şi această sarcină. Purtători ai cuvântului bun, au umblat din sat în sat, au înfiinţat biblioteci poporale, care să fie puse la îndămâna marei mulţimi ce zace în întuneric. E de prisos să mai vorbim de binele ce poate să aducă cartea la căminul săteanului nostru.

N'a fost de-ajuns numai atât, ci au căutat şi alte mijloace pentru împrăştierea culturii. Cu mari sacrificii au pus mâna pe un aparat de cinematograf, pe care să-l poarte din sat în sat, ca să vadă şi sătenii filme instructive şi pline de viaţă, să-i deştepte şi să-i trezească spre culmile senine, şi să le dee clipe de farmec şi mângâere.

In seara zilelor de 30 şi 31 Decemvrie 1926, s'au prezentat la şcoalele din Dobriţa şi Runc cu acest aparat, şi în faţa unui public care nu mai avea loc în sălele de clasă, au rulat, pe lângă filmul „Congresul studenţilor olteni" din vara trecută şi alte filme instructive, cari au impresionat adânc pe săteni, mai ales cu unii nu mai avuseseră ocazie, să mai vadă vreodată cinematograf. I-au făcut să tresară ca de fiorii unor mari bucurii, sădindu-le în suflet, îndemnul spre lumea altor sfere mai pline de poezie şi ideal.

Studentul Gr. Geamanu-Turcineşti, preşedintele cercului studenţesc gorjan, în cuvinte bine simţite, a arătat poporului, rostul congresului studenţesc de astă vară şi l'a îndemnat să-şi îndrepte privirile spre şcoală şi biserică, singurele aşezăminte cari vor aduce o stare înfloritoare ţărănimii.

Studentul C. Popescu-Tismana. vice-preşedinte al cercului studenţesc gorjan, prin vorbe alese şi convingătoare, a arătat dragostea ce trebuie s'o avem faţă de carte, hrana cea mai preţioasă a sufletului omenesc, care l'a înălţat, până la cele mai înalte culmi ale civilizaţiei. Numai prin carte se va realiza, fericirea neamului românesc.

Tot în calitate de vice-preşedinte al cercului studenţesc gorjan a mai ţinut o înflăcărată cuvântare, studentul Grigore Sichitiu-Rugi, care a arătat pericolul ce ameninţă unitatea şi integritatea neamului românesc, dacă ţărănimea şi întreg poporul românesc, nu va înţelege rosturile cele mari ale luminii cărţii, şi nu vor fi crescute în spiritul celui mai luminat naţionalism. Vom ajunge cerşetorii altor neamuri dacă nu ne trezim să pornim la luptă pentru trezirea unei conştiinţe superioare.

In toată această preţioasă muncă, au fost ajutaţi şi de studetul I. Cernăianu-Arcani, care a mulţumit preoţilor şi învăţătorilor pentru frumoasa primire făcută. La Runc trebuie relevată munca învăţătorului Matei Lăpăduşi, pentru ordinea şi strângerea poporului la şcoală.

Studenţii au fost îndelung aplaudaţi de mulţimea de faţă. Impreună cu părintele D Runcanu, au mulţumit tinerilor studenţi, plini de ideal şi entuziasm, pentru frumoasele clipe de bucurie ce-au produs poporului.

Am plecat cu sufletul împăcat de aci, pentru toată bucuria ce-am cetit pe faţa sătenilor, cu gândul că dacă pretutindeni se va lucra aşa pentru luminarea sătenilor, vom ajunge în curând să inaugurăm zorii unei biruinţe culturale. Aceşti studenţi încălziţi la focul sacru al culturii superioare, cari vin să aducă în inima satelor lumină, pot sta ca pildă vrednică tuturor.

D. Pupăză
Directorul şcoalei din Dobriţa

Analfabetismul

Este boala de care sufere o parte din omenire, sau mai bine zis câteva din popoarele omenirii. Intre acestea trebue să socotim — vrem nu vrem — şi poporul român.

Sunt aproape trei sferturi de veac de când marele Domnitor Alexandru I. Cuza a întrodus învaţământul obligatoriu pentru copiii cetăţenilor români. Domnitorul care împământenise pe sătenii lipsiţi de pământ, nădăjduia că prin legea obligativităţii învăţământului primar va rezolvi problema „celei de-a doua exproprieri" adică împroprietărirea sătenilor pe ogorul îndelenit al culturii noastre naţionale.

După abdicarea lui, s'au succedat foarte multe guverne la cârma acestei Românii, dar nici unul n'a tranşat în mod definitiv marea problemă de cultivare a poporului nostru înapoiat. De atunci şi până astăzi s'au legiferat fel de fel de proecte, regulamente şi programe analitice, mai mult sau mai puţin puse în aplicare. Niciunul dintre miniştrii noştri de instrucţie afară de regretatul Spiru Haret, nu s'a gândit serios la stingerea analfabetismului. Obligativitatea întrodusă de marele domnitor Alexandru Ioan Cuza şi sancţionată în diferite proiecte, ulterior, a fost în foarte multe localităţi, iluzorie. Frecuentarea şcoalei era un ce fictiv. Amenzile ca şi astăzi se aplicau pe hârtie iar încasarea lor se făcea la Paştele Cailor.

Chiar la oraşe, şcoala era frecventate de numai o parte dintre copii, ceilalţi — deşi în vârstă de şcoală — sub pretextul sărăciei sau invocând fel de fel de motive vagabondau pe maidane, în loc să vie în casa luminii şi să şi deschidă ochii minţii. De sate nici nu mai vorbesc: în trecut ca şi astăzi cu toată asprimea legilor, frecventarea şcolarilor era valabilă numai pe hârtie.

Vina o poartă guvernanţii, cari în trecut ca şi în timpul de faţă, nici nu se gândesc să respecte litera legii. Avem atâtea legi şi atâtea regulamente cu mii de paragrafe, articole şi capitole dar prea puţine sunt puse în aplicare. Ba încă şi ţăranul care vede că legea nu se aplică întocmai, te ia în zeflemea dacă-i spui că legea (art. cutare) pedepseşte cu închisoare pe recalcitranţii cari nu voiesc să-şi trimită copiii la şcoală, ş. a.

Naţiunea română în prezent sau mai bine zis statul român are cea mai mare trebuinţă de a avea cât mai mulţi ştiutori de carte, mai ales în aceste vremuri postbelice, când şi Bulgarii, — popor inferior celui român din multe puncte de vedere, — arată o vădită dragoste pentru şcoală, pentru luminarea minţei.

Dacă cineva ar face o statistică de câţi ştiuturi de carte are România în prezent, ar afla un număr cel mult echivalent cu sfertul populaţiei. Cu atât mai mare ar fi nedumerirea acelula, când ar auzi că învaţământul primar, încă din timpul lui Cuza a fost obligatoriu pentru toţi copiii cetăţenilor români. Dar şi-ar reveni imediat gândindu-se desigur la modul cum se aplică şi se execută legile ţării.

Românul nostru e cunoscut îndeobşte ca un om viol, înflăcărat, şi iubitor de frumos, dar entuziasmul său când e vorba pentru binele general durează cât o scânteie. Adeseori e şi lăsător. Se ia după Stan, după Mandea ori Bran şi ezită să-şi trimeată copilul la şcoală. Şi astăzi printre ţărani găseşti câte un Tândală care nu-şi trimite odrăsla unde trebue, pentrucă are cu ce trăi. „Doar n'o să-l fac popă ori învăţător, motivează el în prostia lui. Trăiască şi el (copilul) cum trăiesc eu şi cum au trăit tata şi bunicul"... Dacă vede că nu e amendat din greu pentru această faptă condamnabilă, nici nu se mai gândeşte ca copilul său trebue dat la şcoală. Şi astfel, din cauza unor părinţi ticăloşi crescuţi în analfabetism, mulţi copilaşi, în loc să-şi lumineze mintea cea greoaie la şcoală din comună, vagabondează pe maidane sau sunt puşi la treburi casnice pe cari ar putea foarte bine să le facă autorii lor. Ba încă, în afară de acei ce contravin la legea şcolară, în modul arătat mai sunt şi alţi indivizi, cari caută să pună tot felul de piedici în calea învăţătorilor cari împreună cu delegaţia comitetului şcolar aplică amenzile părinţilor, tutorilor, etc., cari nu voiesc să-şi trimeată copilul de bună voie la şcoală. Pe aceşti duşmani ai învăţătorilor şi ai şcoalei româneşti, îi putem numi uscăturile neamului nostru, care în general e dornic de învăţătură. Aceşti indivizi, văzând că legile româneşti sunt prea indulgente, când sunt amendaţi pentru contravenţie la legea şcolară, caută să lovească în învăţător. Cazul sărmanei învăţătoare Ştefania Georgescu, care a fost ucisă mişeleşte de câţiva ţărani ticăloşi şi nevrednici, este cel mai puternic exemplu. Nu ştiu ce pedeapsă s'a dat acestor bestii şi brute umane, cari au împlântat cuţitele în biata Ştefanie, care n'a avut altă vină decât că îi amendase pentrucă nu binevoi a-şi trimite creaturile la şcoală.

Dacă aceşti ticăloşi n'au fost încă pedepsiţi nu e încă târziu ca să fie puşi în streang. Pedeapsa dată acestor mizerabili să servească şi altora de pildă. Ar şti cum să se poarte în viitor acei răuvoitori conştienţi sau inconştienţi, cari în prezent nu respectă legea şcolară.

Ministrul Instrucţiei Publice, oricine ar fi el şi din orice organizaţie politică ar face parte trebue să lupte din răsputeri propriu şi prin organele sale pentru stingerea imediată a acestei boli ruşinoase de care sufere poporul român.

Legea învăţământului primar să fie aplicată ad-litteram. Autorităţile dependente de alte ministere să fie obligate a da tot concursul moral şi material pentru desăvârşirea acestei opere naţionale.

Să se înfiinţeze şcoli în cătunele cele mai mici, iar fiecare şcoală să aibă local propriu, construit în conformitate cu planurile — tip şi devizele — Ministerul Instr. Publice. Toate şcolile să fie înzestrate cu locuinţă corespunzătoare pentru înv. diriginte sau director. In conformitate cu prevederile legii învăţământului primar să se împroprietărească cu loturi de experienţă toate şcoalele primare şi dacă e posibil să se împroprietărească fiecare post de învăţător cu cel puţin 4—5 iugăre de pământ.

Fiecare şcoală primară să dispună de un atelier, în care să se predea elevilor din cursul suprimar cunoştinţele prevăzute în programa analitică din 1925. Deasemeni, din fiecare şcoală să nu lipsească materialul didactic şi mobilierul trebuitor.

Toate spectacolele date de şcolile primare de stat pentru întreţinerea lor, etc., să fie scutite de orice taxe. Să se suprime formalităţile inutile ce se pretind în acest scop. Să fie o singură formalitate, eliberată la cerere de pretoratul respectiv şi să nu se perceapă nici-o taxă.

Comitetele şcolare, care astăzi prin felul cum sunt constituite n'aduc în foarte multe localităţi decât vrajbă şi încălcire a treburilor şcolare, să fie reorganizate şi din ele să facă parte oamenii destoinici cu ştiinţă de carte, şi cu dragoste de luminarea poporului.

In afară de alte impozite să se perceapă anual de stat dela fiecare locuitor contribuabil o sumă egală cu a cincea parte din totalul impozitelor ce plăteşte la stat, drept *impozit şcolar cultural.*

Banii strânşi pe judeţe la Adţiile Financiare respective, să fie predaţi Comitetului Şcolar Judeţean, care va fi obligat să-i întrebuinţeze numai în scopuri culturale, sau pentru construcţia localurilor de şcoală din judeţul respectiv, reparări radicale, etc. Comitetul şcolar judeţean să fie reorganizat pe baze moderne în scopul ca activitatea sa să fie mai accentuată, mai pozitivă. Să aibă un biurou permanent, ataşat pe lângă prefectura respectivă care să fie în curent cu toate trebuinţele materiale ale şcolilor din judeţ.

In legătură cu obligativitatea învăţământului primar, schiţez câteva principii, cari dacă s'ar aplica întocmai ar asigura stingerea analfabetismului. — Iată-le:

1. Să nu se mai admită căsătoriile sub nici un motiv, mai jos de vârsta de 17 ani împliniţi pentru fete şi de 20 de ani inclusiv, pentru băeţi.

Astăzi sunt mulţi părinţi, cari se gândesc serios pe cine să-şi aleagă de ginere pentru fetele lor, care n'au mai mult de 12—13 ani. Ba, încă mulţi ţărani şi le retrag dela şcoală în acest scop, întrerupându-le învăţătura de carte.

2 Toţi ofiţerii stării civile să fie obligaţi ca să nu cunune pe băeţi şi fetele, cari nu au la baza educaţiei şi instrucţiei lor cel puţin şapte clase primare precum şi atestatul de absolvirea cursului primar. Cei ce vor contraveni acestei dispoziţiuni urmând să trăiască în concubinaj, să fie chemaţi la judecată şi impuşi a plăti un impozit egal cu a zecea parte din venitul lor brut, în contul Ministerului Instrucţiunii Publice.

3 Nimeni să nu fie primit într'o şcoală de meserii, într'un atelier de croitorie, etc., dacă nu posedă adeverinţă în regulă de absolvirea celor patru clase primare. Patronii cari se vor face vinovaţi şi vor angaja băieţi, fete, care nu au la baza educaţiei şi instrucţiei lor cel puţin cursul primar elementar complet să fie amendaţi dela 1000—10.000 lei, iar în caz de recidivă la îndoitul amenzii la care au fost impuşi întâia oară.

4. In armată, ca şi în alte instituţiuni, nimeni să nu poată fi avansat nici la gradul de caporal, dacă nu posedă certificatul de absolvirea celor şapte clase primare.

Nimeni să nu poată face parte din comitetele şcolare, parohiale, comunale, etc., dacă nu îndeplineşte această condiţiune.

Având în vedere că noi între-alte cărţi păşim cam greoi, toate aceste „dispoziţiuni", dacă vor cădea sub ochii unui puternic al zilei de azi sau de mâine, să fie discutate şi bineînţeles la timpul oportun, legiferate, sancţionate şi promulgate.

După părerea mea, dispoziţiunile proiectate dela punctele 1, 2 să se aplice în viitor, începând cu anul 1934, adică după 10 ani dela promulgarea nouei legi a învăţ. primar de stat din România.

Idem dispoziţiile dela punctele 4 şi 5.

Dispoziţiile dela p. 3, n'ar strica să se aplice, începând cu anul viitor 1928.

Deocamdată se impune problema unei bune frecventări a cursurilor şcoalelor primare. Ministerul Instr. Publice în comun acord cu celelalte departamente să lucreze din răsputeri la stingerea acestui flagel ce ne face de ruşine în faţa străinătăţii.

Să se aplice cele mai grave sancţiuni părinţilor cari-şi reţin copiii dela şcoală iar învăţătorii să fie obligaţi a ţine în orice moment, evidenţă de frecventarea cursurilor şcolare: Copiii orfani, lipsiţi de orice mijloace materiale să fie crescuţi pe seama statului în institute, aziluri, etc. Cei mai merituoşi să fie daţi sub îngrijire materială a statului la alte şcoli mai înalte: licee civile, militare, şcoli normale, etc.

In legătură cu amenzile şcolare. ele să se pronunţe din 15 în 15 zile, iar încasarea lor să se facă necondiţionat de către cei în drept în cel mult 20 de zile dela trimiterea listei de amenzi. La încasarea amenzilor să dea concursul şi plutonierii de jandarmi spre a se evita eventuale neînţelegeri.

Litera legii să fie literă vie, căci este ştiut că o lege aplicată în mod conştiincios, adusă deci la realitate, aduce mai mult folos statului şi respectiv neamului, decât volumele, care-şi dorm somnul de veci în cine ştie ce colţ, într'un raft uitat şi acoperit de colb.

Cei în drept cât şi acei ce vor conduce destinele acestui neam să ştie odată pentru totdeauna, că aplicarea legilor bune şi folositoare, asigură pentru stat şi naţiune un progres desăvârşit, un progres real. Cei ce iubesc sincer acest popor sortit să trăiască în întuneric un lung şir de veacuri, sunt rugaţi să reflecteze asupra celor cuprinse în acest articol. Schiţând în linii generale cauzele analfabetismului la noi precum şi principiile prin care ne-am put a scăpa de această boală ruşinoasă n'am avut pretenţia de a soluţiona această chestiune. Las pe alţii mai competenţi să arate calea ce trebue urmată pentru stingerea acestui flagel moral.

Emil I. Cioroianu
învăţător director

Credinţa o dobândim, dacă avem dor de dânsa şi ne rugăm lui Dumnezeu să ni-o deie

In *Faptele apostolilor* (8, 26—40) citim, că un curtean al reginei Candace din ţara Etiopiei a călătorit odată la Ierusalim ca să se închine lui Dumnezeu. Acolo el a auzit că Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu şi Mântuitorul neamului omenesc, a auzit că s'au împlinit cele prorocite cu mult înainte despre Isus, şi de aceea l-a cuprins dorul să citească el singur cărţile proorocilor şi să vadă, ori de în adevăr se potrivesc prorocile lor cu cele ce el le-a auzit. Pornindu-o deci curteanul acasă şi şezând în căruţa sa, citea cartea proorocului Isaia şi nu pricepea ce citeşte; dar având dor fierbinte de lămurire şi lumină, iată că îngerul Domnului i-a trimis la dânsul pe diaconul Filip. Acesta s'a dus şi l-a întrebat: „înţelegi ce citeşti?" Curteanul a răspuns: „cum aşi putea înţelege, de nu ma va povăţui cineva" — apoi l-a rugat pe Filip să şadă în căruţă, şi Filip a şezut şi i-a binevestit credinţa în Isus Hristos. Mergând mai departe pe cale, au ajuns la o apă şi curteanul a zis: iată aici este apă, ce mă opreşte să mă botez? Filip i-a răspuns: „de crezi din toată inima ta, slobod este să te botezi". Şi curteanul a mărturisit: „Cred că Iisus Hristos este Fiul lui Dumnezeu". Şi a poruncit să steie căruţa şi s'au coborât amândoi în apă, şi Filip l-a botezat pe curtean, care de acolo s'a dus singur în calea sa, bucurându-se. Iată, ce pildă frumoasă că Dumnezeu împlineşte dorinţa celui ce are dor fierbinte de credinţă!

La dobândirea credinţei ajută mult şi rugăciunea precum şi milostenia. Citim tot în Faptele apostolilor, cap. 10, că în oraşul Cesarea din Palestina trăia păgânul Cornelie, care era *sutaş sau căpitan peste o sută de ostaşi.* El cunoscuse nebunia păgânătăţii, de aceea iubia adevărul şi binefacerile şi mult dorea să-şi câştige lumina cunoştinţei adevăratului Dumnezeu. Sfânta Biblie ni spune că el era „cucernic şi temător de Dumnezeu cu toată casa sa şi făcea multe milostenii" (şi păgânilor şi Jidovilor) „şi se ruga lui Dumnezeu totdeauna". Intr'o zi îngerul Domnului a intrat la Cornelie şi i-a zis: Rugăciunile şi binefacerile tale sunt plăcute lui Dumnezeu, şi acuma trimite bărbaţi la oraşul Ioppe, ca să cheme la tine pe un Simon ce se chiamă Petru şi locueşte în casa lui Simon curelarul pe lângă apa Mării. Acel Simon (anume apostolul Petru) îţi va spune ce trebue să faci. Făcându-se apoi îngerul nevăzut, Cornelie a chemat doua slugi ale sale şi un ostaş cucernic, li-a spus toate cele auzite dela înger şi i-a trimis la Ioppe, care era 9 mile departe dela Ierusalim. A doua zi, pe când soliii lui Cornelie erau aproape de oraşul Ioppe, apostolul Petru a început a se ruga lui Dumnezeu în casa curelarului Simon şi, fiind el flămând, deodată a văzut cerul deschis şi din cer coborându-se spre el un vas ca o faţă de masă mare de pânză legată în patru colţuri. Vasul era plin de felurite fiare şi târâtoare şi paseri nu numai de cele ce jidovii le ţineau curate, ci şi de cele ce le ţineau de necurate. Şi lui Petru i-a strigat un glas: „Petre, junghie şi mănâncă"! Petru a răspuns: „nici decum Doamne, că nici odată n'am mâncat ce este necurat sau spurcat!" Atunci glasul a doua oară a zis către Petru: „Cele ce Dumnezeu le-a curăţit, tu să nu le numeşti spurcate!" Aşa de trei ori i-s'a arătat vedenia aceasta, apoi vasul s'a ridicat în cer. Neştiind Petru ce să însemne vedenia, iata că cei trei soli ai lui Cornelie au ajuns la poarta casei curelarului Simon şi strigând au întrebat, ori de-i acasă Simon Petru. Chiar în clipa aceea Duhul Sfânt i-a spus lui Petru: „trei bărbaţi te caută, scoală-te dară, coboară-te şi mergi cu ei, nimic îndoindu-te, că Eu i-am trimis pe ei!" Şi apostostolul s'a dus îndată la cei trei, i-a poftit în casă, i-a ospătat şi i-a sălăjluit, iar a doua zi s'a dus cu dânşii şi cu unii creştini din Ioppe la Cesarea.

Cornelie îi aştepta în casa sa împreună cu rudele sale şi cu prietenii săi şi, când Petru a intrat înlăuntru, el a căzut la picioarele lui şi i s'a închinat, iar apostolul l-a ridicat, zicându-i: „scoală, că şi eu sunt om". Auzind apoi Petru cu deamănuntul porunca primită de Cornelie dela înger, şi cunoscând că vedenia cu vasul din cer înseamnă că nici un om nu trebue ţinut de necurat, ci învăţătura lui Hristos trebue vestită şi jidovilor şi păgânilor, el a început a vesti credinţa în Isus Hristos şi, pe când încă vorbia, s'a coborât Duhul Sfânt peste toţi şi s'au botezat atât Cornelie cât şi casnicii săi.

Aşa dară rugăciune, rugăciune şi iarăşi rugăciune, asta-i mai cu sama puterea, cu care lumina credinţei se aprinde în noi şi lucrează mântuirea noastră. Despre aceasta Iisus ni dă o pildă strălucită în sfânta Evanghelie (Marcu 9, 17—30), unde e vorba de tatăl celce avea un fiu bolnav, de duhul cel mut. Iisus a poruncit: „aduceţi-l la Mine! Şi i-au adus la Dânsul (pe copilul cel bolnav) şi, văzându-L, îndată l-a scuturat pe el demonul şi, căzând la pământ, se svârcolia făcând spume. Şi Iisus l-a întrebat pe tatăl: câtă vreme este de când i se întâmplă aceasta? Tatăl a răspuns: Din copilărie; şi adese duhul îl aruncă şi în foc şi în apă ca să-l piardă, ci de poţi ceva, ajută-ni fiindu-ţi milă de noi! Iar Iisus l-a zis: de poţi crede, toate-s cu putinţă celui ce crede! Şi îndată tatăl copilului a strigat şi cu lacrimi a zis: Cred, Doamne, ajută necredinţei mele! Atunci Iisus a certat pe duhul cel necurat, zicând: Duh mut şi surd, Eu îţi poruncesc, ieşi dintr'insul şi de-acum să nu mai intri în el! Atunci duhul, strigând şi mult scuturându-l, a ieşit şi el (fiul bolnav) s'a făcut ca mort, încât mulţi ziceau că a murit".

Intrebându-L apostolii pe Iisus, de ce ei n'au putut scoate duhul necurat din fiul cel bolnav, Iisus li-a răspuns: „Acest fel cu nimic nu poate ieşi, fără numai cu rugăciune şi cu post!" Iată că credinţa şi rugăciunea tatei i-a mântuit copilul de boala cea groaznică. Să ne rugăm dară şi noi cu inimă fierbinte cât de adese ori, cum se rugau sfinţii apostoli către Iisus Hristos: *„Doamne, adaoge-ni nouă credinţă!"* (Luca 17 5).

Preotul C. Morariu

Pentru popor

Din anul 1923, am înfiinţat în comuna Dobriţa Gorj, o societate culturală cu numele „Badea Cârţan" în amintirea vrednicului ţăran din Straja, Cârţişoara-Făgăraş, care a luptat atât de mult pentru neamul românesc. Azi societatea are o bibliotecă cu o mie volume cărţi, iar localul nou de şcoală construit cu două rânduri, i-am rezervat o cameră aparte, cu un dulap pentru cărţi, o masă etc. care face să fie una din sălile de bibliotecă frumos gătită pentru popor şi bogată în cărţile ce le caută cu atâta drag ţăranii.

Bibliotecarul ei înv. Savulescu, luptă să împrăştie cât mai multe cărţi. Societatea a dat până acum 19 şezători populare şi 4 mari serbări. Din fondurile obţinute parte s'au cumpărat cărţi iar o parte s'au depus la banca populară din sat. Biblioteca este abonată la mai multe reviste populare.

Preşed. soc. cult. „Badea Cârţan"
D. Pupăză

Citiţi şi răspândiţi
„Cultura Poporului"

Cultura Naţională

III.

Evreii cei fără patrie, sau cu-o sută de patrii, au un adânc sentiment de rasă. Deşi au trecut aproape două mii de ani de când au perdut independenţa naţională şi au fost împrăştiaţi în celea patru vânturi, au rămas împletriţi în personalitatea lor etnică, de o vigoare fără seamăn la celelalte rase.

Evreul este evreu şi aici în România şi pretutindeni. Să privim cu câtă îndârjire îşi apără religia, limba şi cu tura.

Cerem românilor ca, toţi să aibă aceiaşi conştiinţă de neam pe care o au fără nici-o excepţie neamurile din jurul nostru.

Fără duşmănie pentru nici-o naţiune străină, fără pofte cuceritoare, fără să atacăm pe alţii, vrem să ne apărăm pe noi, fiindcă avem o ţară de curând întregită şi vrem să-i consolidăm temelia.

Vrem ca copiii să fie crescuţi româneşte şi fiecare român să fie mândru de neamul lui. Să fim prieteni şi fraţi ai tuturor minoritarilor, cetăţeni leali ai României.

Raza luminătoare a culturei naţionale inspirată de către adevăraţii îndrumători ai neamului românesc, pe noua cărare a întăririi sufletelor, a deşteptării conştiinţii naţionale şi a închegărei solidarităţii, să pătrundă în sufletul şi inima celui din urmă ţăran român.

Dacă comoara de experienţă, de muncă şi de patriotism lăsată de înaintaşii noştri, a sporit capitalul moral al generaţiei de astăzi, ea a îndoit şi sforţările celor chemaţi să continue opera mare pe care generaţia de astăzi este destinată să o înfăptuiască, pentru consolidarea şi asigurarea unui viitor temeinic statului român întregit.

Iacob Pop
notar cercual

Din Caracal

De curând a apărut în oraşul Caracal revista culturală „Zorile Romanaţului", ce apare lunar, sub conducerea societăţii culturale „Zorile Romanaţului" din Celar, Romanaţi.

E o tribună liberă a generaţiilor tinere, a puternicilor talente şi suflete alese, necunoscute încă, chemate să'şi strângă rândurile în jurul ei, toţi cari îşi înţeleg menirea. Colaboratori distinşi s'au grăbit să răspundă chemării şi cete de luptători tineri şi entuziaşti au alergat în jurul ei.

Revista cuprinde: literatură, artă, ştiinţă, folklor, cultură, etc.

No. 1, anul I, pe Ianuarie 1927, care aproape s'a epuizat, conţine între altele, colaborări alese: D. Diaconescu-Dăeşti: „La Curtul Porumbului"; E. Datcu: „Pelerinajul la Putna, — Eminescu şi Ştefan cel Mare, — 8 August 1926"; Rhea-Sylvia G.: „In noaptea de groază" (poezie) şi o puternică elegie: „Şi totuş aşteaptă bătrâna maicuţă"; Lil de Vis, poetul, misteriosul Lumilor din Haos, cu: „Fecioara-Geniu", poemă din „Iubita Poetului", cartea I.: „Fecioarele, Cântări şi Poeme"; — „Poveste din iubire", o gingaşă poemă în proză; Chemare, etc. Marin Georgescu, „Zorile Romanaţului", articolul de fond, etc.

Pela începutul lui Februarie va apare No. 2, cu colaborări noi, material select, cuprinzând: teatru, nuvele, poezii, schiţe, povestiri, traduceri din alte limbi, cugetări alese din scriitorii celebri, folklor, mişcarea culturală, etc.

Se speră a se răspândi în toate părţile ţării şi din toate părţile cei abonaţi şi aleşi să vină în jurul ei.

Abonamentul este: pe un an 100 lei; pentru elevi 80 lei; de sprijin 200 lei. Plata abonamentului se face înainte. Se fac abonamente şi pe jumătate de an.

Lucrările pentru recenzie se trimit la redacţie: volumele în dublu exemplar, iar revistele într'un singur exemplar.

Materialul trimis spre publicare se scrie citeţ şi numai pe o singură pagină. Manuscrisele nepublicate se distrug. Redacţia răspunde celor cari merită răspuns asupra soartei manuscriselor primite.

Redacţia Str. Traian 12 Caracal (Romanaţi).

Administraţia Societatea „Zorile Romanaţului", com. Celar (Romanaţi)

— In seara zilei de 10 Ianuarie, a avut loc la Teatrul Naţional „Deschiderea Ateneului din Caracal". A vorbit d. prof. Fortunescu despre Viaţa şi opera poetului Haralamb Lecca, cu atâta dragoste şi însufleţire, încât a mişcat puternic inimile ascultătorilor. Apoi dna Dimonie a cântat artistic cântece naţionale şi străine; dna Soreanu a recitat poezii; maestrul Koluş a acompaniat la pian.

— Trupe de teatru vin şi se duc, nelăsând urme tocmai de neşters, în urma lor. Cinematografele îşi urmează aceeaşi cale. Cărţile şi cultura se clatină. Lumea petrecei Şi iarna îşi cerne mereu fulgii albi de zăpadă...

Sim.

Mănăstirea dela Sămbăta-de-sus

I. P. S. Metropolitul Nicolae Bălan al Ardealului a lansat în țară următorul apel:

Mănăstirile ortodoxe din cuprinsul țării noastre, prin focul credinței ce a ars necontenit pe altarul lor, prin cărțile ieșite din tiparnițele susținute de ele au servit ca vetre luminoase de cultură spirituală și națională în mijlocul neamului nostru.

Frații noștri din celelalte părți ale țării au multe mănăstiri vechi și frumoase, ridicate de către cucernicii voevozi de pe vremuri — în amintirea biruinței lor asupra vrăjmașului.

Numai noi românii dreptcredincioși din părțile Ardealului, nu avem astăzi mănăstiri deși au fost și la noi zeci de mănăstiri în toate părțile și mai ales la poalele Carpaților, răsărite din evlavia jertfelnică a strămoșilor noștri.

Dar au urmat vremuri de cumplită vrăjmășie și prigonire a credinței și a bisericii noastre dreptmăritoare. Așa împăratul dela Viena și cu toți papistașii lui s'au năpustit asupra poporului nostru din Ardeal, vrând cu sila să-l silească să se lepede de credința cea dreptmăritoare a Răsăritului și de biserica strămoșilor săi și să se dea în legea Papii, adecă să se facă uniți.

Astfel au fost arse mănăstirile de lemn, iară cele de peatră au fost dărâmate cu tunurile. Dar credința a rămas mai tare decât zidurile dărâmate și decât tunurile, în sufletele credincioșilor noștri, așteptând zile mai bune.

Și iată acele zile au sosit. Dumnezeu ne-a ajutat să trecem peste năcazurile cari au cernit zilele strămoșilor noștri și ne-au adunat pe toți „cei de-un sânge și de-o lege" — sub sceptrul puternic al gloriosul și iubitului nostru Rege Ferdinand I.

De mult port în sufletul meu gândul să găsesc și în părțile ardelene ale țării noastre, un loc sfințit prin rugăciune, un lăcaș de cucernicie și de închinare a sufletelor pentru Dumnezeu.

M'am gândit să ridicăm din ruine sfântă mănăstire a lui Brâncoveanu Constantin „boier vechiu și domn creștin" așezată de-asupra satului Sâmbăta-de-sus, județul Făgăraș.

Dorința mea este să așez în Sf Mănăstire de acolo o tiparniță, care să scoată la lumină cărți de zidire sufletească pentru poporul nostru credincios, tot acolo voi adăposti bătrânii preoți cari vor să-și petreacă zilele din urmă ale pământeștilor vieți în rugăciune și recules gere și în sfârșit voiesc a face o școală de călugări cucernici, cari să ducă prin râvna și propoveduirea lor cuvântul mântuirei în mijlocul poporului nostru (misionari).

Pentru ducerea la îndeplinire a acestui plan, avem nevoie de sume mari de bani.

Dorind ca acest locaș de închinare creștinească să se ridice din jertfa curată a fiecărui român din cuprinsul țării noastre binecuvântate de Dumnezeu, facem apel la toți credincioșii bisericei noastre și-i rugăm să contribue cu obolul lor după îndemnul apostolului Pavel: „Fiecare precum se îndură cu inima, nu din părere de rău, sau de silă, că pe dăunătorul de bună voie îl iubește Dumnezeu". (I. Cor. 9. 7).

Cei ce vor dărui cel puțin o mie lei vor fi scriși în cartea de polenice a sf. Mănăstiri și pentru aceștia se vor face rugăciuni în fiecare an la ziua hramului, iar cei ce vor dărui dela zece mii lei în sus vor fi înscriș între citiorii sf. Mănăstiri și vor fi pomeniți la fiecare sf. Liturgie. Toate colectele și banii se vor trimite până la 1 Iunie 1927 Consiliul arhiepiscopesc ort. rom. din Sibiu.

Nădăjduim, că cuvântul nostru arhieresc va afla răsunet la toți fii buni și credincioși ai bisericii noastre și va aprinde din nou în sufletele lor flacăra credinței și a dragostei jertfelnice pentru buna podoabă a casei lui Dumnezeu și vor grăbi cu obolul lor cu mic cu mare, ca să pună o cărămidă la înfăptuire acestui măreț locaș, căci suntem convinși că neamul nostru azi, mai mult ca oricând are lipsă de astfel de așezeminte de închinarea sufletelor către Dumnezeu și pentru promovarea vieții religioase în mijlocul poporului nostru.

Nicolae
Mitropolitul Ardealului

MOARTEA ÎMPĂRATULUI JAPONIEI

Țara răsăritului de soare s'a îmbrăcat în doliu pentru moartea împăratului său — al 123-lea la număr — Yoshihito Haru-No-Miya. In acelș timp poporul va saluta pe succesorul decedatului, Hirohito cu a cărui domnie vine iar „showa", care însemnează „pace și ușurare".

Yoshihito a murit la vila imperială din Hayama, după o lungă boală ce s'a terminat într'un atac de pneumonie. Și pe când națiunea jălea moartea împăratului, fiul său Hirohito, s'a urcat imediat pe tron, conform obicelului care cere ca tronul să nu fie nici odată vacant.

Ceremonia suirei la tron a avut loc în vilă, înainte ca, corpul împăratului să se fi scos afară. Tânărul împărat a rămas acolo mai multă vreme, singur, numai cu corpul tatălui său. Hirohito s'a înapoiat la Tokio când monarhul decedat fusese adus în palatul imperial.

Prinții, prințesele, ceilalți membri ai familiei regale și membrii cabinetului, s'au înapoiat la Tokio. In tot orașul domnea cea mai mare liniște. Numai strigătul vânzătorilor de ziare, ce vesteau moartea împăratului, se mai auzea. Această liniște domnește în tot imperiul.

Imediat după urcarea pe tron a noului împărat, cabinetul a proclamat era „showa". Era aceasta va domni pe tot timpul vieței lui Hirohito.

Detaliile funerariilor au fost lăsate în grija prințului Kanin și a ministrului palatului. Perioada de doliu va dura un an întreg. Anul acesta are să fie împărțit în trei părți — dintre cari două de câte cincizeci de zile fiecare. La sfârșitul primelor cincizeci de zile se vor face adevăratele funerarii ale înmormântării. Se zice că înmormântarea va costa cel puțin un milion de yeni. Incoronarea lui Hirohito nu va avea loc decât după trecerea întregei perioade de doliu.

Dieta națională s'a deschis, când rezoluția de condoleanță a fost cetită de Wakatuski, ministrul de război. După aceea Dieta s'a închis până la 17 Ianuarie, când s'a aprobat bugetul funerariilor.

Corpul lui Yoshihito a fost pus în cosciug, iar trenul cel cu șapte vagoane, care a adus mortul dela Hayama la Tokio, era la fel cu cel ce adusese pe al împăratului Meiji în 1912.

Pe linia ferată pe care trecea trenul mortuar între Hayama și Tokio, erau înșirate din distanță în distanță mici unități militare, dând onorul celui dispărut. In tren erau soldați din garda imperială. Cosciugul, dat jos la gara din Tokio, a fost luat și dus până 'n stație de ofițeri din garda regală. După aceea cosciugul fusese pus într'un dric-automobil și pornit către palat. La intrarea în palatul, corpul împăratului, a fost primit de noul împărat, de prinți și de principese.

Cosciugul a fost dus în salonul împăratului, un salon simplu, încunjurat de pânze albe și cu perdele de bambu. El este așezat în mijlocul încăperei lângă scaunul favorit al împăratului.

Inmormântarea va avea loc la 7 și 8 Februarie, deoarece înainte de funerarii trebuie să treacă cele 50 de zile de doliu.

Conform legei, încoronarea lui Hirohito, care s'a urcat pe tron imediat după moartea tatălui său va avea loc în Noemvrie, 1928.

Din Dănești-Dochia (Neamț)

Duminecă, 16 Ianuarie 1927 a avut loc, la școala primară din acest sat, a patra ședință a cercului cultural învățătoresc „Girov", de sub conducerea preotului Gh Gheorghiu.

Toți învățătorii cercului au fost desdimineață la biserică, iar de-aici, cu toți, la școală. Amintim că, la biserică, d. învățător Sandulescu a ținut predică, explicând Sf. Evanghelie. La școală, d. Ion Moraru, învăț. în acest sat, a ținut o lecție de gramatică la cl. IV-a, „Complementul". Masa comună a fost pregătită de d. director Moraru, ajutat de rudele dsale.

La ora 1 p. m. s'a început ședința publică. Dl Moraru a cântat cu elevii dsale, mai multe coruri pe două voci; cântecele au fost bine executate. Au vorbit: părintele Gheorghiu și păr. Gavrilescu. Părintele Gavrilescu, ca oricând, a vorbit oamenilor foarte frumos despre „Neamul și națiunea românească".

A fost ascultat cu multă atenție de către săteni.

Au mai luat parte, afară de membrii cercului, și următoarele persoane: Pr. I. Constantinescu, parohul satului, d. Popovici, ofițer în rezervă ș. a.

Nu trecem cu vederea de a arăta că a luat parte și o simpatică dșoară, maestră de lucru manual, numită de curând la Doina, Paraschiva Văcărescu.

Sătenii erau așa de mulți, încât a fost nevoie să se scoată ușile dela sala de clas, ca să poată asculta din sală.

Aducem mulțumirile noastre dlor învățători din cerc și dlui Moraru, învățătorul nostru. Căciulescu

La clacă

E prin Octombrie. Mai sunt câteva săptămâni și flăcăii cari au tras sorțul vor pleca la regimente. Porumbul s'a adunat de pe câmp și claele se țin lanț în fiecare seară, până către miezul nopții, satul răsună turburat de chiuituri, cântece și jocuri.

Se curăță porumbul. Aici, la clacă, se întâlnesc flăcăii și fetele din sat, aici se încheagă vorbele pentru nunțile din anul acela. La sate nunțile se fac de obicei toamna, când omul simte că are de toate.

E o seară frumoasă și liniștită. Luna ca un glob uriaș de aur, stăpânește înălțimile.

Și în seara aceasta e clacă la moș Popa. Cu mic cu mare vin ca să dea o mână de ajutor părintelui, că de! toți au nevoe de el în sat. De toate se poate lipsi omul, dar de popă niciodată.

La clacă a venit și Ileana Sandului și dacă a venit Ileana a venit și Ionică Dorobanțu, care nu mai poate de dragul ei. Se putea clacă unde să fie Ileana și să nu se ducă și Ionică? Își făcea loc, sus pe grămada de porumbi și-i ajuta ca să desghioace drugile cari aveau cocenii prea mari.

Bârlan, lăutarul satului, fără de care nu se putea face nicio clacă îi zice cu foc un cântec bătrânesc:

Trece lelea pe colnic
Răsucind la borangic
Și pe fus n'are nimic.

Și cântecul viorii se amestecă cu foșnetul foilor și cu sgomotul drugilor de porumb, svârlite sub șopron.

— Nu asta, mai strigă un flăcău; zi'mi unul de dor și de foc năstrușnic, că rău mă arde dragostea.

Ș. Bârlan repede o schimbă, zicând:

Rele sunt frigurile
Dar mai rele dragostile
Căci frigurile te bășică
Dragostile te usucă.
De friguri zaci și te scoli
De dragoste zaci și mori.

— Zi! mă! zi! Așa mă!

Apoi părintele scoate un borcănaș cu țuică și începe ca să cinstească cu câte un păhărel pe flăcăii și fetele adunate la clacă. Flăcăii sorb paharul dintr'o înghițitură, pe când fetele gustă câte puțin, lăsând paharul plin pe jumătate.

Dar încurând porumbul s'a sfârșit de curățit și flăcăii se reped la horă. Voinicește bat pământul, învârtejați într'un brâu bătrânesc, pe care Bârlan îl zice pe burdu'.

Toți joacă. Fetele mai micuțe se prind în horă ca să se învețe, iar flăcăiandri ca să vadă mai bine cum se bate brâul sau cum se leagănă sârba.

Unul chiote:

La casa cu șapte fete
Cu fântâna la părete
Moare câinele de sete.

A'tul zice, bătând cu picioare în pământ:

Și să joc, să joc, să joc,
Că mi-e bărbățelul mort,
Și-am să-i iau cojoacele
Ca să-i fin soroacele...

Dar Ionică nu joacă. S'a dat deoparte cu Ileana și caută ca să-i spună dorul care-l chinuește de luni de zile.

— Mi-ești dragă ca ochii din cap Ileană! Vrei tu să mă iei pe mine?

— Del.. știu eu... să văd ce zice tata, răspunde fata rușinată.

— Dar dacă moș Sandu vrea, tu ce zici?

— Del.. ce să zic?.. vreau... de ce nu!?

Vorbele se făcuseră. Mai trebuiau peițitorii trimiși și nunta era gata.

Flăcăii mai joacă o bătută, apoi o chindie și în urmă floricica... și apoi pornesc spre casă. Incerând satul adoarme, cuprins în mrejile unui somn adânc. Numai la stâna din coastă se aude viersul unui fluer: un cioban își cântă dorul.

D. Diaconescu-Dăești

De la Ateneul „Tătărași" Iași

Prin strădania câtorva români de inimă, în frunte cu d. C. N. Ifrim, neobositul președinte al ateneului populat Tătărași, a luat ființă în Iași o nouă tiparniță românească, ce va contribui la desăvârșirea operei întreprinsă de ateneul popular Tătărași.

Chiar în ziua inaugurării, tiparnița și-a dat contribuția prin scoaterea primului număr din foaia de propagandă culturală „Solia Moldovei" ce va apare de două ori pe lună, sub aspiciile ateneului popular Tătărași.

Inaugurarea localului, mașinilor și apariției foalei s'a făcut Duminecă 23 Ianuarie, în prezența unei alese și numeroase asistențe.

După terminarea serviciului religios, a luat cuvântul protoereul Niculea, care în numele I. P. S. S. Mitr. Pimen, a lăudat acțiunea săvârșită timp de 7 ani, cu atâta nobilă stăruință de acest ateneu. A făgăduit că va răspândi foaia culturală în toate păturile poporului.

D. C. N. Ifrim, președintele ateneului a arătat că prin înființarea tipografiei și gazetei culturale se realizează încă un punct din programul ateneului. Dacă acest așezământ de cultură a ajuns la atâta prestigiu, și la opera sa au contribuit, cu entuziasm, fruntașii culturali ai tuturor partidelor, aceasta se datorește nu numai credinței, ci și hotărîrilor nestrămutate ale membrilor ateneului de a îndepărta politica din toate manifestările acestuia.

D. N. Petrea, primarul orașului, a adus laude dlui Ifrim și prietenilor săi din jurul ateneului, cari mai presus de interese politice, au creiat o mișcare cu care lașii se mândresc. A făgăduit sprijinul moral și material acestei noui publicații culturale.

D. colonel C. Manolache a adus laude acestei noui inițiative. E de admirat consecvența ateneului, mai ales în țară la noi, unde atâtea acțiuni frumoase dispar îndată ce au luat naștere. După 7 ani, acțiunea ateneului, nu numai că n'a slăbit, dar ne uimește prin noulle sale realizări.

D. dr. Zossin a felicitat pe d. Ifrim și colaboratorii d-sale.

D. Sever Zotta, directorul Arhivelor statului, a adus entuziaste urări de succes acestei acțiuni cărturărești ce corespunde tradiției de cultură și idealism a vechei capitale a Moldovei.

După aceasta, toți cei prezenți au trecut în localul Băncii Neamului, unde li s'a servit o gustare.

Cu acest prilej, s'au făcut următoarele donații pentru fondul de susținere a gazetei: d. N. Petrea, primarul orașului, 5000 lei; d. ministru C. Meissner, 4000 lei; păr. G. Niculea, 1000 lei; d. N. V. Gheorghiu, 500 lei; d. dr, Zossin 500 lei.

D. C. N. Ifrim a mulțumit pentru aceste daruri, declarând că sumele realizate în acest chip vor fi utilizate pentru trimiterea gratuită a gazetei la un numar de săteni basarabeni. **M.**

Pentru copii

Ionel și Mărioara

Incepuse să cadă primele frunze ale nucului cel mare, din bătătura mamei Ileana. Rândunelele alergau neliniștite și strânse în stoluri — stoluri, pe firele de telegraf sau pe marginea drumurilor, se pregăteau de plecare spre alte limanuri mai călduroase.

Un vântișor rece sufla dinspre miază-noapte, jucându-se cu țărâna depe drumul cel mare, ce trece prin mijlocul satului. Mama Ileana așezată în cerdacul casei, privea toate astea și sporind pe fus fuiorul, scotea adeseori din pieptu-i ars de soare, un oftat prelung. Soțul ei iubit fusese ucis în război și singura-i mângâere ce-i rămase erau doi copii gemeni, — Ionel și Mărioara, pe care-i iubea ca pe ochii din cap. Erau acum mărișori, ca de șapte ani și erau singurul ajutor al bietei văduve. Inoptase dea binelea. Mama Ileana, cu furca prinsă'n brâu și cu căpșoarele bălae ale copiilor în poala-i înșelătoare, își purta gândul spre alte timpuri mai fericite și tot strângea cărbunii pe vatră, în jurul unor vreascuri, de curând aduse cu spinarea din pădure. Câteva bătăi se auziră la poarta din ogradă și Grivei printr'un lătrat puternic, vestea stăpânei să iasă întru întâmpinare.

„Ia dă fuga, Ionel și vezi cine-i la drum!"

— „Mă duc, mamă", zise băiatul, sărind voios afară Na, Grivei!"

Nu se mai auzi nimic. Pe când Ionel venea repede cu o hârtioară în mână, Mărioara tocmai ieșise și ea din casă.

— Ce este Ionel?

— Uite, mamă, moș Vlad, vătăjelul dela primărie, îmi dete hârtia asta pentru Dumneata.

— Fugi degrabă la văru-tău de peste drum și roagă-l să vină până aci să ne-o citească!

Ca o sfârleză se răsuci băiatul în loc și aci pe loc fu înapoi, ținând pe vărul său, elev în cl. IV-a primară.

— Sărut mâna, mătușă Ileană!

— Mulțumim și să trăești, maică! la vezi, ce spune în biletul ăsta!

— Numai decât! Și luând hârtia, ce i-o 'ntinsese mama Ileana, citi cu glas tare: „Aviz de chemare! In puterea art. 15 din legea învățământului primar, locuitoarea Elena I. Oproiu, este înștiințată că fiul ei Ionel și fiica sa Mărioara au fost înscriși în clasa I-a primară dela această școală.....

O lacrimă de bucurie se strecură ușor și brăzdă obrajii aspri ai mamei Ileana. Când termină de cetit, ea sărută cu drag copiii pe frunte și îndreptându-și rugătoare fața în sus, făcu semnul crucii și zise „Doamne Ajută!".

M. I. Georgescu, înv.

INFORMAȚIUNI

LA Universitatea din Roma s'a inaugurat cursul de limba română, ținut de către profesorul Claudiu Isopescu. Decanul facultăți de litere, d. Gardinaly, a adus salutul rectorului și al consiliului facultății. Apoi d. Isopescu a ținut o conferință, vorbind despre poezia populară română. La inaugurare au luat parte numeroși studenți italieni, ministrul României la Roma, d. Lahovary împreună cu membrii legațiunei și întreaga colonie română.

ASOCIAȚIA „Independent Order of Oaad Templers" din Timișoara a trimis I. P. S. S. Mitropolitului Pimen al Moldovei o adresă de omagiu exprimându-i recunoștința înaltului Erarh și întregului cler din Moldova pentru lupta ce duc în combaterea alcoolismului.

DL LADISLAU SÉNYI, redactor la ziarul „Székely Napló" din Târgu-Mureș, a fost condamnat de tribunalul de acolo la 15 zile închisoare și 15.000 lei amendă, pentru „insulte la adresa statului și limbei române".

MINISTERUL instrucțiunii a hotărît să nu mai acorde nici o excepție dela legea pentru învățătorii din Transilvania și Banat, afară de aceia acordată anul trecut (decizia 7175—1926) prin care au fost scutiți de examenul de definitivat învățătorii cari, la 1 Septemvrie 1924 aveau împliniți trei ani de funcționare și numire cu titlu definitiv.

BANCA Națională, în urma unei convenții facute cu statul, va pune la dispoziția băncilor populare din țară, prin „Centrala" lor, suma de 200 milioane lei.

DUPĂ o statistică publicată în The American Automobile, rezultă că actualmente circulă în toată lumea 21.374.508 automobile. Iata și numărul de automobile în țările ce au peste 100 de mii: Statele-Unite 17.740 236; Anglia 778.211; Canada 636 489; Franța 573 967; Germania 216 300; Australia 205,000; Argentina 120 000.

RENUMITUL culegător de picturi Vandor Jeremiaș din Satu-Mare, a descoperit săptămâna trecută, în casa unui funcționar din orașul Baia-Mare, un tablou, care s'a constatat că este pictat în renumita școală N jni-Novgorod din Rusia, în secolul XV sau XVI. Tabloul ce reprezintă pe fecioara Maria, cu copilul Isus, și deasupra arhanghelii Mihail și Gavril, a fost fotografiat, trimițându-se câte o fotografie la cele mai renumite muzee și instituțiuni din țară și din străinătate.

DACĂ se prezintă la instituții sau la abonații noștri un individ I. Munteanu, pentru a încasa bani în numele foaei noastre, dați'l pe mâna poliției, căci e un om necinstit. El nu are nici o împuternicire din partea noastră.

COMISIA de propagandă de pe lângă Casa școalelor a hotărât să dea o nouă îndrumare propagandei culturale în întreaga țară. Se înființează 450 centre culturale împărțite în 7 regiuni. Dintre acestea, ultimele trei regiuni cuprind județele: Caraș, Hunedoara, Severin, Timiș-Torontal (cu 80 centre); Arad, Bihor, Maramureș, Sătmar (cu 72 centre); Cluj, Sălaj, Someș, Turda (cu 70 centre). Conferențiarii vor fi repartizați pe regiuni, pentru ca după sărbători să și înceapă activitatea prin conferințe și înființarea de cămînuri și biblioteci culturale.

Scrisori

Domnule director,

Expirându-se primul an de abonare a căminului nostru „Sfinții Apostoli Petru și Pavel" din Bucșești (Bacă), la foaia ce dtră conduceți, primiți cele mai înalte și călduroase mulțumiri din partea întregului cămin pentru bunăvoința și sacrificiul arătat față de căminul nostru, prin trimiterea gratuită a celor cinci foi din fiecare număr a prețiosului dtră ziar, născut pentru propășirea păturei noastre țărănești, care foi au fost distribuite bucuros sătenilor ce luau parte la șezătorile noastre culturale și care ca pe cel mai scump prieten o așteptau.

Nu ne îndoim de bună voința a dtră, ce ați arătat-o căminului nostru, ajutându-l cu aceasta în misiunea culturală ce a desfășurat, pentru care, în numele celor ce au gustat prețioasele lui învățăminte, vă rugăm a ni le trimite și de aici înainte aceste foi pe lângă abonamentul nostru.

Pentru buna reușită a bunului scop urmărit de foaia „Cultura Poporului" condusă de dtră și a căminului nostru, și cu toate că în comuna noastră vin peste 20 foi la abonați, dorim a ne oferi cu munca noastră, având scop propășirea păturei ce ne înconjoară, ridicându-o prin răspândirea foaiei dtră și a muncii ce desfășurăm prin cămin, să vă fim *reporter cultural.*

Primiți distinse salutări.

N. Bibiri înv. președinte — **S. Bibiri.** secretară

IN Mai 1927 se va ține la Praga un congres internațional al dușmanilor tutunului. Până în prezent și-au anunțat participarea 700 delegați din întreaga lume. Cu această ocazie va fi organizată la Praga o expoziție care va prezenta un tablou al vatămării sănătății din cauza fumatului.

RUGĂM pe prietenii, colaboratorii și reporterii noștrii culturali, să ne trimită articole precum și ceea ce se petrece în viața culturală și economică a satelor noastre.

DL DR. BANU secretarul general al ministerului sănătății — s'a înapoiat dela Budapesta, Zagreb și Belgrad, unde a vizitat toate instituțiile sanitare și institutele de higienă făcute de societățile americane, — aceasta în legătura cu marele institut de higienă care se va clădi la noi.

ȘTIRI autorităților și intelectualii bănățeni din Timișoara au luat hotărîrea ca vechiul și istoricul castel Huniadi, din Cetate, să fie renovat și donat Familiei Regale și anume Principelui Mihai. Se studiază de primarie unde ar putea să fie mutat regimentul 7 pionieri, cazat în acest castel.

AU FOST numiți membri ai ordinului Steaua României în gradul de ofițer d-nii Ion G. Ghiulamila președintele coloniei române din Sofia, și dr. G. Tașcu Trifon, fost președinte al acelei colonii.

S'A APROBAT deschiderea unui obor de cereale în Oancea (Covurlui).

REPORTORII noștri culturali sunt stăruitori rugați să ne răspundă fiecare în parte dacă consimte și mai departe să ne fie reporter și prieten. Vrem să știm pe câți ne sprijinim și cu câți mergem la drum.

Din Partea tuturora cerem în interesul cauzei și pentru izbânda ei, o activitate cât mai pronunțată, în înțelesul să ne răspândească foaia să ne procure abonați. Articolele trimisă să fie cât mai scurte, având-se în vedere formatul foaiei.

Să ni se ceară carnete pentru facerea de abonați.

Energia deosebită a fiecăruia se cere ca această foaie să-și ajungă scopul ei și să fie cât mai răspândită.

Cine dorește să fie reporter cultural, să ne ceară lămuriri.

FIE CARE cititor al nostru, care e convins că Foaia aceasta trebue să fie cât mai răspândită ca să poată apărea în condițiunile unei prese așa cum merită o națiune de 18 milioane, este rugat să ne țacă 2 abonați.

Această jertfă cerem dela fiecare cititor în parte și credem că nu e nn lucru greu.

Cu chipul acesta se va vedea ce desvoltare mare va lua „Cultura Poporului".

Rubrica medicului

Regim contra Obesității

pentru cei cari îi interesează.

Nu uitați însă că medicul trebue totdeauna consultat.

I.

Cel predispus la îngrășat sau cel în prezent gras **nu are voie a:**

1. **bea:** *bere, vinuri falsificate, băuturi dulci (siropuri).*

2. a **mânca:**

Mezeluri, ciuperci, conserve alimentare, mâncăruri grase, sardele.

Unt, supe grase, fasole verde, pâine multă caldă și mai ales necoaptă, paste făinoase, cartofi, morun, somn, nisatru, pește marinată, sărat, sau conservat, rinichi, creer, rață, gâscă, curcan, nici vorbă de sosuri grase și picante, acrituri, dulciuri, mușlar, creme, budinci, koefort, gewais, schweitzer, ciocolată.

II.

Se **admite:**

1. a **bea:** Lapte, kefir, cacao, apă mai ales între mese, la masă maximum un pahar de apă, după masă un ceai slab cald nu prea dulce, o cafea.

2. a **mânca:** vegetale fără unt de lemn, șuncă slabă, supe slabe. *laurt, ouă tari* (2 pe zi), *pești* de apă dulce, proaspeți, carne de vacă, viței, pasăre (carne de 3 ori pe săptămână), salate fără unt de lemn, lămâe, oțet de vin, brânzeturi proaspete, prăjituri uscate fără creme, fructe coapte nu dulci.

III.

Se admit **puțin:**

Unt (20 gr pe zi), unt de lemn puțin, legume verzi (800 gr pe zi), legume uscate (nu se va face abuz), cartofi (50 gr pe zi), sosuri, sare, piper.

IV.

In acelaș timp ca regim se vor face exerciție de educație fizică.

Regimul va dura cel puțin 6 luni.

Pe zi vă se obție 150—300 gr scădere din greutate.

La masă nu se va sta mai mult de 1/2 ceas.

Dr. Apostol

Statele Unite acordă 4 burse pentru România

Comitetul de conducere al şcoalei de agricultură a statului New-York din Morrisville cu prilejul vizitei M. S. Reginei a hotărât ca în cinstea M. S. să fundeze patru burse pentru studenţii români.

Iată şi încheerea care au făcut-o:

„Dat fiindcă poporului Statelor Unite ale Americei şi poporul Regatului Român au trăit în totdeauna în pace şi prietenie şi

Dat fiindcă baza bogăţiei României este agricultura precum este cazul în statele unite ale Americei; şi

Dat fiindcă M. S. Regina Maria vizitează în prezent Statele Unite ale Americei şi a venit în ţara noastră, să se informeze prin ce anume America se diferenţiază de celelalte naţiuni; şi

Pentru desvoltarea agriculturii pe baze ştiinţifice. Dat fiindeă România, peste care domnesc Regele Ferdinand şi M. S. Regina Maria, este ca şi Statele Unite, interesată în desvoltarea agriculturei pe baze ştiinţifice; şi

Dat fiindcă şcoala de agricultură a statului New-York, din Morrisville, caută mijloace absolut practice de a educa tineretul statului New-York să conducă o fermă ca un negoţ şi să se ţină la curent cu ştiinţa şi metodele moderne de agricultură practică şi de a educa fetele, care doresc să studieze ştiinţa casnică, înzestrându-le cu cunoştinţele necesare pentru conducerea gospodăriei unei ferme: şi în amintirea vizitei M. S. Regina Maria.

Dat fiindcă Comitetul de direcţie al şcoalei de agricultură a statului New-York din Morrisville, doreşte, în amintirea vizitei M. S. Regina Maria în Statele Unite, să facă ceva care ar fi în beneficiul şi folosul câtorva băeţi şi fete din România Majestăţii Sale, în consecinţă,

Decidem: subsemnaţii membri ai comitetului de direcţie a şcoalei de agricultură a statului New York din Morrisville, pe baza împuternicirei date de statul New York, dispunem azi 18 Octombrie 1926 autorizăm să se creeze şi să se stabilească patru burse, din cari două să fie pentru fete române şi două pentru băeţi români, cari să fie de peste 16 ani. Aceste burse să le dea dreptul să urmeze studiile la ori ce cursuri după alegere, în agronomie şi ştiinţa casnică şi mai departe decidem ca bursele sus amintite să fie numite „The queen Marie Scholarship" (Bursele Regina Maria).

Scrisori Râmnicene

Datorită sfaturilor şi muncii inimosului preot Ioan Iordache, într'un timp scurt a strâns dela oamenii satului o însemnată sumă pentru împodobirea vestmintelor bisericeşti uzate. In acest frumos scop, a mai ajutorat şi d. R. Franasovici, proprietar. Într'una din sărbători, sătenii au trăit câteva clipe de înălţare sufletească, în momentul când glasul preotului binecuvânta cu prisos laudabila faptă.

— In ziua de 23 Ianuarie s'a oficiat şi sărbătorit într'un chip românesc nunta învăţătorului d. Nedelcu cu d-ra Niculescu înv. Printre numeroşii prezenţi erau Famina Vulcu — naşi, Gheorghiţă, pr. Iordache, d. Niculescu sublocotenent, Georgescu, Teodorescu, d-rele Covăcescu, Gheorghiţă şi Stănescu. Doresc noilor căsătoriţi toată fericirea.

— 24 Ianuarie s'a oficiat şi sărbătorit cu fastul obişnuit. Au luat parte autorităţile şi fruntaşii satului. După ce s'a arătat însemnătatea zilei, elevii şcoalei au defilat prin sat în strigăte de „Ura".

C. Georgescu—Obrejiţa

Cunoaşterea vârstei calului

Dintre animalele de muncă, de care se serveşte agricultorul pentru felurite lucrări în economia sa, cel mai bun este calul.

Acest animal este, după câine totodată şi cel mai inteligent.

El a urmat pe om în stare domesticită în toate climatele fiindu-i bun tovarăş.

Pentru ca să putem întrebuinţa acest animal în mod raţional la lucrările agricole, este nevoe să cunoaştem pe lângă însuşirile şi etatea, sau vârsta lui, căci munca multă şi neraţională a unui animal în vârstă tânără, nu numai că nu ne îndeplineşte cerinţele, ci păgubeşte sănătatea animalului.

Cunoaşterea vârstei animalelor domestice este de cea mai mare însemnătate pentru că atât valoarea lor comercială, cât şi serviciul dat de aceste animale sunt în strânsă legătură cu vârsta lor.

Prin vârstă înţelegem timpul scurs din momentul naşterei animalului până în momentul când îl examinăm.

Vârsta animalelor domestice se împarte în 3 părţi:

1. Vârsta tânără, 2. Vârsta adultă şi 3. Vârsta bătrână. In vârsta tânără şi bătrână un animal nu poate da omului multe servicii şi anume pentru că în vârsta bătrână animalul nu este destul de desvoltat şi în vârsta bătrâuă animalul este slăbit de puteri.

Vârsta calului se poate cunoaşte în general după modul cum se prezintă el la exterior.

O orientare precisă în privinţa vârstei nu ne poate da însă exteriorul, ci vom trebui să recurgem la alte mijloace mult mai sigure.

In prima linie este cel mai sigur semn pentru cunoaşterea vârstei calului partea geneologică (registru de naştere). De acest mijloc ne putem numai atunci servi când animalele au fost născute la noi sau când le cumpărăm de la un crescător de bună credinţă, sau de la o instituţie de prăsilă, care ţine astfel de registre geneologice.

Dat fiind că micii crescători de cai dela noi din ţară nu introduc în cele mai multe cazuri data naşterii, agricultorul este nevoit să recurgă la al treilea mijloc de hotărârea vârstei cailor şi anume la dinţi.

Ca şi toate organele şi dinţii la cal se desvoltă în anumite răstimpuri, aşa că după forma şi felul cum ies, cum se desvoltă şi se uzează dinţii, ne putem orienta cu o anumită siguranţă asupra vârstei calului. După ieşirea dinţilor deosebim la etatea calului 4 perioade şi anume:

1. Ieşirea dinţilor de lapte, 2. Tocirea dinţilor de lapte, 3. Ieşirea dinţilor permanenţi, 4. Tocirea dinţilor permanenţi.

Dinţii calului îi împărţim în 3 părţi ş. a.:

1. Incisivi, 2. Canini, 3. Măsele sau molari.

Etatea calului se cunoaşte după dinţii incisivi.

Armăsarul are 40 de dinţi:

12 incisivi, 4 canini, şi 24 măsele sau molari.

Iapa are numai 36 de dinţi: 12 incisivi şi 24 măsele. La iapă lipsesc cei 4 canini ori ei există şi sunt foarte puţin desvoltaţi.

Incisivii calului în număr de 12, sunt 6 aşezaţi în falca de sus şi 6 în falca de jos.

In fiecare rând incisivii se numesc:

2 cleşti, 2 mijlocii şi 2 lăuturaşi sau mărginaşi.

Incisivii sunt de 2 feluri ş. a.:

Incisivii de lapte sau schimbători şi incisivi permanenţi. Incisivii de lapte sunt mai mult gâtuiţi şi au o culoare mai albă.

Un incisiv de lapte sau permanent are 2 părţi:

1. O parte vârâtă în alveolă numită rădăcină şi o altă parte afară numită coroană.

Pe suprafaţa coroanei se găseşte o scobitură numită mişună. Această mişună este cu atât mai mică cu cât calul este mai în vârstă.

Cum am amintit mai înainte deosebim la cal după ieşirea dinţilor, 4 perioade. Eşirea dinţilor de lapte, 2. Tocirea dinţilor de lapte. 3. Eşirea dinţilor permanenţi şi 4. Tocirea dinţilor permanenţi.

La naştere, mânzul n'are nici un dinte în gură.

In caz excepţional se întâmplă însă, că mânzul la naştere are 2—3 dinţi de lapte în gură. Aceste cazuri sunt foarte rare.

In 6 până la 12 zile mânzul capătă cleştii de lapte;

In 30 până la 40 zile ies mijlocaşii de lapte şi în a 6-a lună ies lăturaşii de lapte. Aşa că la 6 luni mânzul are ieşiţi toţi dinţii de lapte. Dela 6 luni în sus acest dinţi de lapte încep să se tocească.

La doi ani şi jumătate cad cleştii de lapte şi sunt înlocuiţi cu cleştii permanenţi sus şi 2 dinţi permanenţi, aşa că la 2 jumate până la 3 ani calul are în gură 2 dinţi permanenţi sus şi 2 dinţi permanenţi jos şi 4 dinţi de lapte sus şi 4 dinţi de lppte jos.

La 3 ani şi jumătate mijlocaşii de lapte cad şi sunt înlocuiţi cu mijlocaşii permanenţi, cari până la 4 ani cresc. La vârsta de 4 ani calul are în gură 4 dinţi permanenţi sus şi 4 dinţi permanenţi jos şi numai 2 dinţi de lapte sus şi 2 jos.

Lăturaşii sau mărginaşii de lapte cad la vârsta de 4 ani şi jumătate şi sunt înlocuiţi cu lăturaşii permanenţi, cari cresc până la 5 ani. La vârsta de 5 ani nu se mai găseşte nici un dinte de lapte în gura calului. Dela 5 ani în sus, cunoaşterea vârstei calului, este mai grea şi ţinem socoteală numai după gradul tocirei dinţilor permanenţi.

La 6 ani, cleştii sunt tociţi, adică mişuna nu mai există,

La 7 ani, mijlocaşii sunt tociţi şi la 8 ani sunt toţi incisivii tociţi. Dela 8 ani în sus este şi mai greu de cunoscut vârsta calului, pentru că semnele date de dinţi sunt mai puţin precise. Dela 8—12 ani se cunoaşte vârsta calului numai cu aproximaţie. Dela 12 ani în sus, calul este bătrân. La un cal bătrân, dinţii sunt mai subţiri şi au o formă triunghiulară. Sunt mijloace de a întineri caii. Aşa de exemplu: geambaşii intinereşc caii, făcându-le o mişună falşă pe cari o înegresc cu piatra iadului. Aceasta se cunoaste foarte uşor, căci caii care au o mişună făcută, au dinţii cu forma triunghiulară. Noi ştim că forma triunghiulgră a dintelui este numai dela 13 ani în sus.

Carol Blassy

Din Podu-Broşteni (jud. Argeş)

In ziua de 16 Ianuarie cercul cultural al învăţătorilor, depe valea Teleormanului, sub presidenţia dlui Chiriţa M. Prichindel înv. Cerbu Argeş, şi-a sărbătorit obicinuita sa şedinţă lunară cu mai mult fast şi solemnitate, ca pe cele din trecut.

La acest fapt a contribuit mult împrejurarea că tot în aceiaş zi, preoţii din împrejurimi şi cântăreţii respectivi au avut şi ei cercul lor.

De dimineaţă toţi învăţătorii în frunte cu d. preşedinte au mers la biserică unde se oficia slujba religioasă de cinci preoţi. Răspunsurile se dădeau de cântăreţii bisericeşti în cor, iar la liturghie s'au dat de elevii şcoalei primare locale sub conducerea dibace a dlui înv. Anghel Vasilescu, directorul şcoalei. După terminarea slujbei religioase s'a oficiat un parastas în amintirea eroilor acelei comuni, morţi pe câmpul de luptă în războiul pentru întregirea neamului.

La biserică au vorbit: preotul Şerboianul (Şerboieni) despre „Credinţa creştină" şi preotul Vişinescu (Costeşti) despre însemnătatea pomenirii acelor eroi, arătând credincioşilor, marele sacrificiu făcut de aceşti martiri ai neamului.

Terminându-se slujba religioasă şedinţa intimă a cercului învăţătoresc a fost suspendată, mulţumindu-se toţi că au luat parte la un mare act creştinesc.

Aşa fiind, toţi învăţătorii au fost conduşi la d. Anghel Vasilescu, unde li s'a servit masa, rămânând, ca preoţilor să li se servească masa la preotul local Sf. Sa Tomescu, iar cântăreţilor, la cântăreţul respectiv.

După masă toţi luminătorii satelor s'au adunat la şcoală, unde lume multă, femei şi bărbaţi, fete şi flăcăi, gătiţi în haine de sărbătoare, veniseră să soarbă din gurile sfătuitorilor lor, învăţătura întocmai cum albina harnică, soarbe din floare nectarul cel dulce.

O adevărată serbare şcolară.

După ce d. preşedinte a deschis şedinţa prin câteva vorbe frumoase şi pline de învăţăminte d. Anghel Vasilescu, a cântat cu elevii şcoalei cântecul „Soldatul" pe două voci.

Dealtfel i se recunoaşte meritul dlui înv. Anghel Vasilescu în toate direcţiile, cât priveşte muzica în şcoala dsale este de nediscutat. Insuşi d. preşedinte al cercului a adus laude distinsului învăţător, mulţumind deasemeni copiilor. După aceasta au urmat câteva recitări.

A vorbit preotul Aibulescu din Com. Băşeni despre Bibliotecile parohiale şi modul de înfiinţare ale lor, sfătuind sătenii să pună mână dela mână pentru procurarea de cărţi religioase care să se citească şi recitească de fiecare buni creştini.

S'a mai cântat tot cu aceiaş frumuseţe vreo două coruri de elevii şcoalei şi după asta a vorbit d. înv. Vasile Stănculescu, despre Unirea Principatele in legătură cu 24 Ianuarie.

Destul de entuziasmat şi patriotic a vorbit bunul învăţător, arătând oamenilor peripeţiile şi greutăţile prin cari au trecut toţi acei cari s'au sacrifiaat pentră ideia „Unirii".

Terminându-se toate producţiunile din program, d. presedinte al cercului a închis şedinţa, mulţumind tuturor acelora cari au avut bunăvoinţa şi plăcerea de a lua parte la această manifestaţie culturală.

M. Georgescu
Inv.

Din Dedoviţa (Mehedinţi)

In ziua de 12 Decemvrie 1926 s'a ţinut o conferinţă a învăţătorilor din cercul „Zegaia".

In conferinţa intimă d. Popescu învăţ. local a ţinut o lecţie practică „litera a" la cl. I-a. S'au mai vorbit multe şi se vedea din partea tuturora o nemulţumire din partea salarului.

In conferinţa populară d. Presură M. absolvent de seminar a vorbit despre sărbători. Copiii a jucat o frumoasă piesă. Au recitat poezii frumoase ca: „El-Zoralb". Corurile au fost iarăşi dintre cele mai alese şi publicul a rămas mulţumit.

A fost şi o expoziţie de modele naţionale, dându-se premii.

Iosif N. Dumitrescu
învăţător

Revista „Cosinzeana"

Alături cu revista „Luceafărul", — care ca părere de rău numai apare — „Cosinzeana" a contribuit mult la răspândirea literaturii serioase româneşti în Ardeal.

In vitregia vremurile dinainte de războiu însemna mari sacrificii scoaterea unei publicaţiuni chiar şi culturală şi trebuia mult curaj şi multă abnegaţie din partea acelora cari se avântau să editeze scrisul românesc de dincoace de Carpaţi.

In anul 1911, la Orăştie, din entuziasmul publicistului Dr. Sebastian Bornemisa, a început să apară „Cosinzeana".

El şi-a pus tot sufletul şi toată credinţa că aduce raza de lumină sănătoasă în sufletul persecutaţilor transilvaneni.

Şi revista „Cosinzeana" a însemnat mult în Ardeal înainte de războiu şi a umplut un mare gol cultural.

Venind evenimentele grele din 1915 revista a putut să reapară la Cluj, abia în anul 1922.

La începutul acestui an „Cosinzeana" a împlinit zece ani de existenţă, ceeace înseamnă un drum destul de spinos pe drumul publicisticii româneşti.

Cu acest prilej revista a apărut în haină de sărbătoare, oglindindu-se *în viaţa ei de un deceniu: străduinţa* şi greutăţile care nu se pot toate descrie dar înţelese îndestul de acei cari luptă în domeniul scrisului românesc.

Dea Dumnezeu ca această revistă să trăiască încă multe deceni; activitatea ei culturală să fie cât mai rodnică şi nivelul ei ridicat la însemnătatea unei publicaţiuni literare pe care vremea o impune în Ardeal.

A. V.

Cinstea ţiganului

Gămăn ţiganul vrea să-şi cumpere un măgar. Cum nu-i ajunsese banii, s'a dus la naşu-său, românica, să-i ceară un împrumut.

— Zău naşule, muncate aşi, dacă-mi dai bani cu împrumut am să'ţi fac mare cinste — zice ţiganul cu vocea rugătoare.

— Bine fine, îţi dau, dar spunemi ce cinste vrei să-mi faci? — întreabă românul.

— Hei naşule; iaca! Am să pun numele dumitale măgarului pe care l'oi cumpăra!...

Ioan Martin

Piaţa Basarabeană

Situaţia pieţei basarabene e calmă. Preţurile variază astfel.

Oleaginoasele:

Ulei de floarea soarelui lei 29-30 kilogramul.

Turte de floarea soarelui lei 46.700 vagonul.

Seminţe de floarea soarelui lei 67.155 — 70.207 franco magazia.

Seminţe de in lei 95.000 — 100.000 franco magazia duplicat.

Seminţe de cânepă lei 60.000 62.000 franco magazia duplicat.

Cereale:

Grâu lei 91.575 — 92.000 vagonul franco moara. (Calit. 100%).

Ovăz cu 5% corp. str. 33.577 lei vag. fr. magazia.

Orz lei 29.688 — 40.000 vagonul franco magazia.

Porumb 24.500 — 25.000 vagonul franco magazia.

Porumb ştuleţi 17.000 — 17.500 vag. franco magazia.

Să citim!

Printre cărţile micuţei biblioteci, înfiinţată de mine, în satul Marman din judeţul Mehedinţi, se află şi una cu copertele roşii intitulată: „Muzeul General Nicolae Cena în Băile Herculane şi Cronica Mehadiei". Autorul acestei distinse lucrări este preotul C. I. Buracu, în prezent directorul teatrului din T.-Severin...

Citind cartea aceasta şi noi dedincoace de munţi, vedem că în Mehadia s'a născut, a trăit şi va trăi în sufletele românilor, un erou al neamutui românesc general de divizie Nicolae Cena, întemniţat pentru neam şi lege.

A fost un distins militar. „In acest interval însă, niciodată nu şi-a renegat naţionalitatea, ci cu mândrie susţinea întotdeauna că e român grănicer". Ieşind la pensie a trăit în casa părinţilor săi la Mehadia, ocupându-se cu studiul literaturii şi istoriei române.

Vedem în această carte cum generalul Cena a luat parte la o mulţime de institute româneşti. Şi cum a fost persecutat de unguri. Tot aceasta ne arată testamentul lui, lăsând un muzeu, compus din obiecte arhiologice, un bogat muzeu al Banatului şi altele... Apoi Cronica Mehadiei, un bogat studiu. E demnă această carte de a nu lipsi din nici o bibliotecă mai ales a fraţilor de peste Carpaţi.

Iosif N. Dumitrescu, Inv.

Cărţi şi reviste primite:

Societatea de Mâine, anul 4 no. 3, Cluj, Piaţa Unirii 8.

Cosinzeana, număr jubilar. Zece ani de apariţie 1911—1926. Revistă literară. Cluj, Piaţa Cuza-Vodă 16.

Datina, anul 4 no. 9 şi 10, Turnu Severin, str. Decebal.

Foaia Tinerimii, anul 11, no. 1 şi 2. Bucureşti str. Carol 10.

Învăţământul Meseriilor, anul 4 no. 9. Şcoala de arte şi meserii din Curtea de Argeş.

Biserica Ortodoxă Română, anul 44, no. 12. Bucureşti, Biserica Amzei.

Lamura. anul 7, no. 12. Bucureşti, str. Latină 10.

Câmpul, anul 20 no. 1. Bucureşti, str. Luterană 4.

Viaţa, anul 13 no. 1. Seminarul Franciscan, comuna Hălăucesti, jud. Roman.

Viaţa agricolă, anul 17 no. 19. Bucureşti. str. Luterană 4.

ABONAMENTUL

Pe un an 250 de lei. Pentru săteni, învăţători, profesori, preoţi, studenţi, meseriaşi şi muncitori 200 lei pe an.

Abonamentul se plăteşte înainte; se fac abonamente şi pe o jumătate de an.

Pentru instituţii financiare, biblioteci, cluburi şi localuri publice abonamentul este 400 lei Pentru sprijinitorii foaei minimum 500 lei.

Coafor de dame
Cel mai mare magazin în toate specialităţile
IULIU MUSSA
CLUJ Str. Memorandului 10

O nouă viaţă pentru comunele noastre

Cea mai mare binefacere pentru un sat este aceia când poate ieşi din izolarea sa, din singurătatea şi părăsirea sa, cu alte cuvinte locuitorii satelor, să nu mai simtă depărtarea de oraş sau de restul lumei, ci să simtă o nouă apropiere, legături noui cu lumea mare. Şi această binefacere o dă satelor marea descoperire a

Radiofoniei

E destul ca 2—3 oameni mai cu stare, cu avere, să cumpere câte aşa un aparat radiofonic, ca întreg satul să afle zi de zi noutăţi din toate părţile lumei, apoi se aud concerte mari, conferinţe, opere din oraşele cele mai mari din Europa. E cea mai frumoasă petrecere la sate, să ai aşa un aparat radiofonic, care te leagă de restul lumei.

Cereţi lămuriri cum se comandă un aparat radiofonic la Societatea an. Tunsgram de Electricitate, Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 127 (Telefon 201)

No. 1111 R. M.

Dacă doriţi să aveţi Imprimate eftine şi frumoase cercetaţi

Tipografia „Dacia"

Cluj, Calea Victoriei 7

De vânzare
una moară în bună stare de funcţiune cu motor de benzină 25 H. P. (cai putere) cu 2 perechi pietre franceze 36 ţoli Doritorii se voradresa:
Ioan R. Becşan
com. Broşteni—Vâlcea

ARON LAZAR
Croitor civil şi militar
Preţuri modeste, serveşte prompt şi conştiincios
Cuj, Str. N. Iorga 2

Fabrica de articole argintate

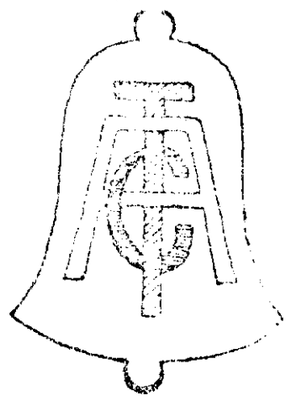

„Tăcâmul"
mutat în Str. N. Iorga

Ca mărci cele mai bune de bere sunt recunoscute:
bere albă mult apreciată
„URSUS"
berea neagră specială
„HERCULES"
a fabricei de bere „CZELL" din Cluj
Se găseşte pretutindenil

Societatea de mâine
Revistă săptămânală pentru probleme sociale şi economice

Societatea de mâine dă lămurirea teoretică a problemelor sociale, economice şi culturale. Intreprinde cele mai vaste anchete publiciste în domeniile: agrar, economic, biopolitic şi cultural. Este organul democraţiei radicale susţinând cauzele celor necăjiţi. — Publică cele mai controlate informaţiuni, căci fără cunoaşterea exactă a realităţilor nu se poate consolida nimic. Are colaborarea celor mai talentaţi scriitori şi ziarişti.

Timp de patru ani Societatea de Mâine a reuşit să-şi câştige cele mai întinse simpatii în lumea cititorilor serioşi din toată ţara!

Societatea de mâine este agentul cel mai energic şi vioi al idealurilor de progres social. Este tribuna înaltă de dreptate şi libertate a ideilor.

Citiţi şi abonaţi cu toţii „Societatea de mâine"!

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: CLUJ, PALATUL DE IND. ŞI COM.
Abonament anual: instituţii, autorităţi: 1000·— Lei. — Profesiuni libere: 600·— Lei. Funcţionarii: 500·— Lei.

Intelectuali! Industriaşi! Comercianţi! Muncitori! abonaţi cu toţii şi citiţi regulat cea mai mare publicitate social-economică a României întregite!